

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilvántartás sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, április 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszélyek: Uj választások.

A képviselőház ülése.

A két éves szolgálati idő.

A Győrffy-ügy újabb fordulata.

A fiumei magyarfaló.

Egy újabb búz veszedelme.

Nemzetiségi harc a megyegyűlésen.

A volt nemzeti párt az ex-lex mellett.

Főszolgabíró-választás.

Botrány a temetésén.

Az ál-Podmaniczky báró.

Tárca: A hálás szultán. Írta: José Echegaray.

Regény-Csarnok: Klára grófnő. Fordította:

Ritt Gyula.

Uj választások.

Arad, április 22.

Tehát: május 1-én menthetetlenül következik az *ex-lex*. Széll Kálmán hallgatagon türi az állapotot, a függetlenségi párt pedig már meghozta határozatát, attól eltérni, vagy új határozatot hozni nincs szándékában. A jövő hét lesz a politika igazi nagyhete, bár nem valószínű, hogy olyan eseményt hozna, amely a törvényen kívüli helyzetet elhárítaná.

Természetes, hogy ebben a helyzetben, amely egyre kinosabbá válik, mind jobban foglalkoztatja a politikusokat a megoldás kérdése. Erre nézve Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt alelnöke, a ki néhány napra Aradra jött, lapunk egy munkatársa előtt a következőket mondotta:

— Nézetem szerint: a helyzet megoldása más nem lehet, (és ezt az ellenzék és a kormány is elfogadhatja) az ellenzék megadja az indemnitást olyképen, hogy elővegyék az 1903. évi költségvetést és az ezzel összefüggő civilista javaslatot, a tisztviselők fizetésrendezését; — s ezek után a kormány köteles lenne a Házat fölszlatni, s új választásokat kiírni, azon nyílt kijelentéssel, hogy a katonai létszám emelése, amelyet most levennének a napirendről, a jövő országgyűlés programja lesz. Ha ez az eset bekövetkeznék, a költségvetést, civilistát és a tisztviselők fizetésrendezését három-négy hét alatt le lehetne tárgyalni, s a választások június végére kitűzhetők lennének.

Megjegyzendő, hogy ily propositio nem indulhat ki az ellenzékétől, s azzal csakis a kormány jöhet. Bennünket nem vezet a győzelem hiúsága, hanem az ország érdeke; így kell a kormánynak is felfogni a helyzetet.

Barabás e nyilatkozata után, amely a politikai körökben különben már hangzottatott is, fölmerül egy másik kérdés. A mennyiben az új választásokon a kormány ismét többséghez jutna, s az új országgyűlés elé terjesztenék a katonai javaslatokat: van-e garancia arra, hogy az ellenzék nem fogja-e azokat újból megobstruálni? Az ellenzék vezetési körök a felelet elől, de a gondolatukat könnyű eltalálni: akkor az obstrukciónak

nem volna erkölcsi alapja. Nem hivatkozhatnának az ország közvéleményére, ha az a katonai javaslatok programjával is a szabadelvű-pártnak biztosította a többséget.

Nagy érdeklődéssel vitatják azt a kérdést is, hogy meddig tarthat a május 1-én beálló *ex-lex*-állapot? Erre Barabás így felelt:

Én azt hiszem: legfőleg május végéig. Miután a tulajdonképeni obstrukció a katonai javaslatok ellen folyik, úgy tudom, május elseje után újabb határozati javaslatot nem nyújtanak be, s a szónokok se fognak nagy számmal jelentkezni, úgy, hogy május 15—20-ika táján meg lesz az indemnitás. Ha azután a kormány újra a katonai javaslatokat veszi elő, a függetlenségi párt belemegy a technikai obstrukcióba.

A függetlenségi pártnak nem érdeke, hogy az indemnitás ellen folytassa a harcot, amely egyébként kevésbé szimpatikus, mint a katonai javaslatok ellen folyó küzdelem. Az eddigi obstrukció azért volt, hogy a népnek demonstrálják: ime, a kormány a katonai javaslatok kedvéért belemegy a törvényen kívüli állapotba is. S ha belement 15 napra, bemenne négy hónapra is. A függetlenségi párt ezért nem akarja hosszúra nyújtani az *ex-lex*-időt.

Barabás még azt a reményt fejezte ki, hogy esetleg Széll Kálmán nem viszi addig a dolgot, ahol az *ex-lex* kezdődik,

A hálás szultán.

Írta: José Echegaray.

A mit most elbeszélünk, az megtörtént, vagy legalább is megtörténhetett sok-sok századdal ezelőtt. Megtörtént a távol kelet egyik titokzatos országában, mely tele van mondákkal és legendákkal. Valamennyi rendkívüli esemény mind a szürke ó-korban s messze eső országokban kell, hogy történt legyen, mert a távol eső idő és tér valószínűvé teszi s a poézis románcával vonja be azt, a mi közletről nézve hamis és prózai lenne. Hány völgy ragadja el a szemet, ha az ember magas hegy-csúcsokról néz le rá, ha pedig az ember leereszkedik belé s keresztül-kasul bolyongja, akkor utálatosnak, kihaltak, komornak tetszik. Fűve elaszott, fái elcsenevésztek, talaja kopár, vize zavaros, szóval maga a rideg valóság táru az ember elé.

Messziről azonban az árnyalatok egymásba folynak, a színek világítanak s harmóniába olvadnak. Ami utálatos és jelentéktelen, az eltűnik, a durva körvonalak elmosódnak, az anyag megfinomul s a sokféleségből esztétikus egység támad. Ezért kell mindeat magas szempontból nézni.

Figyeljenek azonban az elbeszélésemre.

Volt egyszer egy szultán, egy despota, egy szörnyeteg, akinek emberi volt a formája, de vadállaténál kegyetlenebb volt a szíve. Más emberek gyötrelmeiben telt egyetlen gyönyörűsége.

Ha másoknak idegei megreszkettek a fájdalomtól, az ő idegei megremegtek a kéjtől. Ha másoknak szemében könnyek ragyogtak, ez mosolyt csalt az ajkaira. Mások halálos gyötrelmeiből új életerőt merített.

Egyszer a szultán vadászni ment, bolyongásai közben elszakadt kíséretétől s eltévedt az erdőben. Fáradtan rogyott le egy fenyőfa tövébe s elaludt. Aludt pedig jó sokáig, mert nem azok közzé tartozott, kiket a lelkiismeretfurdalás nem hagy nyugodni. Ez csak a félszarnokok gyöngéje, de ő egész zsarnok volt.

Egyszerre csak fölriad valami zajra. Mikor teljesen magához tért, látja ám, hogy teste köré egy rendkívül mérges kígyó volt tekerődve, a melynek harapása föltétlenül halálos. Egy ember azonban levágta a hulló fejét s megmentette a szultán életét. Az az ember ott állt előtte, véres késsel a kezében s némán nézte a két szörnyeteget, a kígyót és a szultánt.

Csodálatos egy ember volt, furcsa, visszatartó, elremitő. Teste ki volt vetkőzve minden emberi formából, elől-hátul pupos volt, karjai pedig oly hosszúak valának, mint a majomé. Olyan volt, mint egy óriás, a kit a legördülő szikla laposra nyom s tagjait kilóditja a helyéből. Ellenben a feje csodaszép vala. Sőt, két szemében titokzatos szomorúság borongott, magas nemes formájú homlokáról pedig tragikum sugárzott. Istenfej volt egy ördögnek a törzsén.

A szultán egy pillanatig ránézett, azután így szólt:

— Neked köszönöm az életemet.
— Nekem, — mondá hidegen a férfi.
— Tudod e, hogy ki vagyok?
— Tudom.

— A szultán vagyok, a te urad és parancsolód.

— Az vagy.
— Ezért mentetted meg az életemet?
— Ezért.

— Kötelességedet teljesítetted. Látszik, hogy szeretsz és becsülsz.

— Gyűlöllek és megvetlek.

A szultán fölugrott. Megrázkódott, mint egy tigris, a kígyó véres maradványait lerázta magáról s haraggal és yámulattal nézett a különös emberre. De inkább bámulattal, mint haraggal. Olyat még sohasem hallott, a melyet ez az ember mondott neki.

— Ha így áll a dolog, akkor mégis szeretném tudni, hogy miért ölted meg a kígyót?

Az ember így felelt:

— Gyűlöllek és megvetlek, mert kegyetlen zsarnok vagy. De még jobban gyűlölöm és megvetem az emberiséget, mert ép oly kegyetlen, mint te, csak hogy amellet gyáva és alaváló. Azért mentettem meg az életedet, mert halálad nagy örömet szerzett volna alattvalóidnak. Pedig azt akarom, hogy épp úgy szenvedjenek, mint ahogy velem megszenvedtették az életet. Csak kinzd tovább az embereket,

Így az új választások esete is kikerülhetősé lesz.

Más helyről vett értesülés szerint a szabadelvű párt tagjai között nagy az elkéskedés, mert a kormányelnök őket teljesen negligálja. Nemosak, hogy pártértekezletre nem hívja, de privátim se tárgyal velük a helyzetről. Az ellenzék vezérembereivel még szóba áll a kormány, de a saját pártíveivel nézetével abszolúte nem törődik.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 22.

A kormány egyik legkedvesebb és legnépszerűbb tagja körül folytonos élénk és vidám csoportok képződtek ma reggel. Az illető miniszternek kezét, karját szorongatták, hangosan üdvözölték és a barátságos képű öreg ur alig győzte az üdvözlést fogadni. Ez a népszerű miniszter Cseh Ervin horvát miniszter volt, a ki házassága óta ma először jelent meg a Házban. A mikor a terembe lépett, miniszterársai is üdvözlésére siettek, de Gromon Dezső államtitkár irigykedve húzódott félre tőle, (mert mivel hogy agglagény és idestova 70 éves.)

Benn a teremben Bakonyi Samu beszélt, de a képviselők egy része künn a folyosón időzött, a hol az Andrássyak körül folyt egyre a disputa.

Az ma már bizonyossá vált, hogy a volt nemzeti pártiak kitartanak Széll Kálmán mellett az ex-lexben is. Az ex-lex pedig elkerülhetetlen, de azt hiszik, hogy csak rövid ideig fog tartani és néhány nap alatt abbahagyja a függetlenségi párt az ex-lex obstrukciót.

Bizonyossá lett ma az is, hogy Széll Kálmán miniszterelnök még e héten beszélni fog. Apponyi Albert gróf pedig a hónap végén, 28-adika körül szólal fel és tiltakozni fog az obstrukció ellen.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, Darányi Ignác és Cseh Ervin miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést, és bemutatja az irományokat.

Hegedűs Loránt előadó betérjeszt az állami tisztviselők fizetésrendezéséről szóló jelentést.

Teleki Sándor gróf jegyző jelenti, hogy két új interpelláció van: Kaas Ivor báróé, aki a községi választások tárgyában — és Gabányié, a ki a katonai zenekarok tárgyában fog interpellálni.

Elnök kijelenti, hogy fél kettőre kezdik meg az interpellációkat.

Kubik Béla kéri felolvastatni a régebben bejegyzett interpellációkat is.

Teleki felolvassa.

Kubik Béla kéri, hogy a Visontai interpellációját is tüzzék ki, mert úgy tudja, hogy Visontai be fog jönni és elmondja interpellációját.

Apponyi elnök: Visontai betelefonálta, hogy nem akarja elmondani ma az interpellációját. (Elnök derültség.) Sőt azt is kérte, hogy ne olvastassam fel a nevét, de ezt elvi okból nem teheti, mert a telefonüzenetekkel visszaélés is történhetik. (Helyeslés).

(Az indemnitás).

Bakonyi Soma: Csodálkozok a felett, hogy a miniszterelnök még eddig nem nyilatkozott, mert a helyzet sokkal válságosabb, semhogy a miniszterelnöknek hallgatnia volna szabad. Nem méltó a helyzet arra, hogy a miniszterelnök intenciójáról a sajtóban értesüljön az ország. A függetlenségi párt kénytelen harcolni az indemnitás ellen is, mert a katonai létszám fel-emelését minden áron meg kell akadályoznia, már programja alapján is.

Azt mondják, hogy a Bánffy obstrukció idején más volt a helyzet. Tény az, hogy a miniszterelnök ebből az obstrukcióból került ki és az obstrukciót soha el nem ítélte.

Széll Kálmán miniszterelnök: De nem helyeselttem. Mindig helytelenítettem.

Bakonyi: Soha el nem ítélte. Soha fel nem állott, hogy elítélő szavát hallassa.

Sebess Dénes: Ex-lexben született!

Gabányi: Es ex-lexben fog meghalni.

Bakonyi: Az előrelátás hiányának tartja, hogy Széll a helyzetet már előre fel nem ismerie. Azt mondta a miniszterelnök a pénzügyi bizottságban, hogy a mikor a delegációban szóba hozták az ujoncemelést, egy hang sem hallatszott fel ellene. Szóval kijelenti, hogy még akkor, tavaly júniusban is a leghatározottabb tiltakozás hangzott fel a függetlenségi párt részéről a katonai teheremelés ellen.

Ezután a két éves szolgálati időről szól, a melyet nevezetes vívmánynak tartana, ha az a terhek leszállításával járna. De miután a megjelent közlemények szerint még nagyobb ujoncemeléssel és terhekkel fog járni, tehát abba még kevésbé fognak beleegyezni, mint a mostani teheremelésbe.

— Fogjátok meg ezt az embert s gondosan takerjétek be a sátorom vásznával, hogy senki meg ne lássa. De baja ne essék. — Rakjátok elefantra s vigyétek haza. Ez a szörnyeteg az életemet mentette meg s ezért meg akarom jutalmazni. De egy szót se arról, a mit láttatok s hallottatok. Ha csak egy szót is kifecsegték, mind halálnak halálával haltok meg.

Mikor az éj beállt, a szultán és kísérete a kutyákkal, lovakkal és elefántokkal beért a városba s kürtöző mellett vonult be a palota remek ivezete alatt.

Leszállt az édes, fenséges éj. Sötétkék volt az ég sátora, ezüstösen ragyogott a hold s szikráztak a csillagok, a firmamentum örök virágai. A palota egyik kertjében mély árkot ástak, s mellette katonák tartották azt az embert, kivel a szultán türelmességét és igazságosságát akarta éreztetni.

A szultán hidegvérrel nézte a készülődést. Mikor a gödör már elég mély volt, az áldozatot beleeresztették s telehányták földdel, úgy, hogy végre nyakáig el volt temetve. A földből csak gyönyörű büszke feje volt kint. A szultán most megparancsolta embereinek, hogy vonuljanak vissza, azután odament a szerencsétlenhez, aki az életét megmentette s közönyösen mondta:

— Ilyen az én igazságosságom. Most tapasztalni fogod a halámat is.

Lassan eltávozott, elrejtőzött egy bokor mellett s várta a történéndőket.

Az ember már nem volt ember, mert ször-

Azzal a váddal szemben, hogy ők az alkotmányt veszélyeztetik, tiltakozik, nem ők, hanem azok veszélyeztetik, a kik újabb terheket rónak a nemzetre. Nihilistáknak csufolják őket, elfogadják ezt a nevet, ha a nihilisták alatt az oltathatlan hazaszeretetet értik. Az abszolútizmussal fenyegetőznek. Kérdezi, hogy ki meri az abszolútizmust ide újra behozni?

Ugron Gábor: Még egyszer?!

Bakonyi: Kérdezi, ki lesz az a vakmerő, a ki az abszolútizmus élére mer állani? Hiszen azt ez a nemzet el fogja söpörni. (Helyeslés a szélbalon.) Ezután az ellen a vád ellen tiltakozik, mintha a függetlenségi párt a néppárt célzatait mozdítaná elő. A néppárt magára hagyta a függetlenségi pártot e harcban, annál kevésbé dolgoznak az ő érdekükben. Szól ezután az osztrák hadseregről a mely még vereségében is győzőnek merte mondani magát 48-ban.

Benedek János: A harcban is undok gyáva söpredék.

Elnök Benedeket rendreutasítja.

Benedek János: Azért fenntartom azt, a mit mondtam.

Bakonyi azt vitatja, hogy Magyarországnak a presztizse sohasem volt tulsúlyban Ausztria felett. Magyarország érdekeivel sohasem törődtek.

Bakonyi befejezve beszédét, kijelenti, hogy az indemnitást nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Szünet után Benedek János a házszabályhoz szólva kijelenti, hogy közbeszólását nem a mai hadseregre értette.

Elnök erre visszavonta a rendreutasítást.

(Interpellációk — akadályoztat.)

Szüllő Géza a vallás- és közoktatásügyi minisztert az iránt interpellálta meg, miért van az, hogy zsidóvallású városi képviselők is befolylhatnak a katolikus lelkészválasztásokra?

Vészi József és Polonyi Géza közt e közben személyes vita keletkezett. Vészi József Polonyi egy közbeszólására kijelentette, hogy az ő budai lelkészválasztásnál katolikus választóinak kérésére vett részt.

Szüllő interpellációját kiadták a kultuszminiszternek.

Kaas Ivor br. egy nyitrai megyei községi választás ügyében interpellált.

Széll Kálmán miniszterelnök megnyugtató választ adott.

Kubik Béla kijelentette, hogy a Ház nem határozatképes, tehát a miniszterelnök választát nem veheti tudomásul. (Nagy zaj.)

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után elnök konstatalta a Ház határozatképeségét, mire a miniszterelnök választát tudomásul vették.

Ezzel az ülés véget ért.

fakaszzs könyvpatákat, véráradatot s légy a boszulóm.

A szultán elhallgatott. Azután oly mosolylyal kérdezte, melyet a pokol is megirigyelt volna tőle:

— Vannak-e barátaid?

— Nincsenek.

— Sohasem keltettél magad iránt szánalmat?

— Soha.

— Hát szerelmet?

— Azt sem, hanem csak mindig megvetést.

— Akarod-e, hogy részed legyen a szerelemben? Akarod-e, hogy homlokodat a szerelem könnyei harmatozzák be, ajkadon csókok égjenek, nyakadat puha fehér női karok fogják körül, füledbe szerelmes szózatokat sutlogjanak? Akarod-e?

Az isteni fejű és szörnyűtestű ember megremegett, lesütötte szemét s nem felelt.

A szultán folytatá:

— Mivel megsértettél, halált érdemelsz, mivel azonban megmentetted az életemet, a legnagyobb jutalmat. En azonban türelmes vagyok és igazságos.

E pillanatban fekete felhő fődte el a napot s távoli menydörgés morajlott végig a látóhatáron. Mintha a természet is elfődte volna az arcát s bedugta volna a füleit, hogy ne lássa és ne hallja ezt a nemes érzésekkel dicsekvő szörnyeteg.

Nemsokára előkerültek a szultán emberei is.

nyeteg teste. Iáztól gyötört görbe tagjai össze voltak keveredve a földdel. Az az ember már föld volt, mielőtt meghalt volna. De feje kimagaslott, mint a hajótörötté a hullámokból, csak-hogy itt a hullámok vastag, nyomasztó rögök voltak. Ezért nem mondjuk azt, hogy ő az az ember, — hanem azt: az a fej.

S az a fej még mindig szép, tragikusan szép, istenien szép volt. Szemei kíváncsian és rémülten néztek. Ajkai remegtek, mintha kiáltani akart volna, mintha mosolyt akart volna erőltetni. De se nem mosolyogtak, se nem kiáltottak, hanem csak remegtek és rángatóztak.

Most kitárultak a palotának a kertbe vivő kapui s fantasztikus csoportban belibegtek a szultánnak leggyönyörűbb, legcsábítóbb odaliskjai. Azt a parancsot kapták, hogy menjenek a kertbe, ahol egy ember van halálra szánva, a ki nagy vétket követett el a szultán ellen, a kinek utolsó óráját azonban a végtelenül kegyelmes szultán legszebb asszonyainak csókjával és könyeivel akarja megédísíteni. Hadd legyen halálos küzdelme édes és enyhe. S jöttek a nagyszerű asszonyok kíváncsian és félnken, körülragyogva a hold ezüst sugaraitól, mélységes nyugalma nyári éjszakán, a kert virágágyai közt. Ez az isteni csoport lassan, titokzatos sutogással közeledett a földből kiálló fejhez, mely mind tágabbra nyitotta a szemét. Sorra megcsókolták a nemes homlokot. A legszebbek földre vetették magukat s úgy élelték az isteni fejet, mely most kettős szerítést érzett: a földét, melynek brutális kemény kavicsai majd

TÁVIRATOK.

Loubet utja.

Said, április 22. *Loubet* elnök El Kheiderből ide visszaérkezett. Ama szerződés értelmében, mely Franciaországot felhatalmazza a határszéli marokkói csapatok kiképzésére megbiztak egy kapitányt, hogy Tangerben 250 marokkói katonát toborozzon. Ezeket Figuigbe viszik és ott kiképzik akként, hogy a határ őrzésére szükséges csendőrség rendelkezésre fog állani.

A román király jubileuma.

Bukarest, április 22. A királynak román fejedelemmé történt megválasztásának évfordulója alkalmából az osztrák-magyar és a német gyarmat nagy lakomát adtak, amelyen az osztrák-magyar és a német követ, a két követség személyzete és a két gyarmat számos tagja vett részt. Felköszöntöket mondtak a királyra, *Ferenc József* királyra és *Vilmos* császárra.

Az új marokkói szultán.

Madrid, április 22. *Mulei Mohamedet* Fezben szultánná proklamálták.

A kétéves szolgálati idő.

(Függetlenségi politikások nyilatkozata.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, április 22.

A bécsi *Zeit* meginterjuvta a függetlenségi párt néhány kiválóbb tagját, ezek véleményét kérve a két éves katonai szolgálati időre vonatkozólag.

A függetlenségi párt azon elemei, — írja a nevezett lap — melyek eddig is békülékeny hangulatban voltak. A két éves szolgálati időre való kilátást ürügyül fogják esetleg felhasználni, hogy az obstrukciót leszereljék; míg ellenben az ugynevezett intranzigensek sem látnak a tervezett reformban olyan rekompenciát, melyek a kívánt áldozatokkal felérnének. Ezekben a körökben az a nézet uralkodik, hogy a kétéves szolgálati idő behozatala tulajdonképp csak a néppártnak tett koncesszió, miután ez főképp arra a követelésre fektette a fősúlyt. Minthogy azonban ezt megkapta már, valószínű, hogy a néppárt nemcsak hogy nem

agyonnyomták s az illatos, hófehér, meleg aszszonyi karokét.

Rettenetes erőfeszítéseket tett, hogy borzasztó helyzetéből megszabadulhasson. Homlokán csókokat és könyeket érzett, egész testén pedig, vállaitól talpáig kegyetlen nyomást, mely már-már elfojtotta a lélekzetét. A föld, mint egy mérhetetlenül nagy szörnyeteg összecsapta álkapcsait, szétmorzsolta zsákmányát s összekeverte saját anyagával, a földdel.

Az égi lények csoportja sorra csókolta, simogatta s szerelemből és szánalomból font koszorút a fej köré. Főnt a magasban az ezüstös hold ragyogott s az ég kék mélységéből arany szemű csillagok néztek alá.

A szultán fölkapagott. Az odaliskok ettől megrémültek s riadtan menekültek vissza a palotába. Az ember utolsó vonaglott. Megtört szemeivel azonban még láthatta a virágágyak és bokrok közt tovasuhanó tündéereket. Mielőtt végleg lecsukódtak volna pillái, még látták a közeledő szultánt s a haldokló hallhatta a szörnyeteg következő szavait:

— Ne panaszkodjál sorsod miatt, mert ez a többi embernek is a sorsa. A test a földben senyved, mely összeroppantja. A homlok körül ideálok, illuziók, szépséggondolatok, könyek, mosolyok röpködnek, a tekintet az ég felé fordul, de ez oly messze van... Az ideálok, a szépség, a szerelem elröppennek, eltűnnek a föld azonban visszatartja a zsákmányát, bármint igyekszik is szabadulni s porrá változtatja.

obstruál tovább, hanem talán meg is szavazza a javaslatokat.

A függetlenségi pártban ellenben más a hangulat. A következő kijelentések adnak erről tiszta képet:

Kossuth Ferenc,

a függetlenségi párt elnöke, kitérőleg felelt arra a kérdésre, hogy milyen álláspontot foglal el a párt a tervezett reformmal szemben.

— Mint pártelnök — mondotta — nem nyilatkozhatom, mert csak a párt illetékes arra, hogy ilyen fontos kérdésben állásfoglalását meghatározza. A míg ezt a párt meg nem tette, tekintettel arra a felelősségteljes állásra, melyet mint pártelnök betöltök, nem nyilatkozhatom.

Justh Gyula,

azok vezére, akik békülékeny hajlamuk, a következőket mondotta;

— Örömmel üdvözlöm a reformot, ha ez nem ürügy a békelétszám és a költségek tulajdonos felemelésére. A katonai vitában mondott beszédemben kifejtettem, hogy mi módon lehet a kétéves szolgálati időt az ujoncjutalék emelése nélkül bevezetni. A költségtöbblet csak átmeneti kiadásokra és a tisztii és altisztii fizetésekre szorítkozhatik. Ami azt a kérdést illeti, hogy a törvényjavaslat benyújtása befolyással lehet-e a függetlenségi párt jelenlegi akciójára, kijelentem, hogy nyilatkoznom nem szabad. Ez *párthatározat* dolga.

Barabás Béla,

azt mondja, hogy a reformnak az obstrukcióra semmiféle hatása nem lesz. A katonai javaslatokból csak akkor lesz törvény, ha a hadseregben a nemzeti haladás útján történik néhány lépés. Különbben be kell hozni a kétéves szolgálati időt, ha könnyít az egyesek terhén és a hadseregére úgy, mint az államra nézve előnyös. Nagyobb költségekkel, a békelétszám emelésével azonban nem lehet összekötni.

A Győrffy-ügy újabb fordulata.

(A fonógépek benyomódalmái.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, április 22

Győrffy Gyula országgyűlési képviselő ellen, a mint ismeretes, a székelyföldi fonógépek miatt összeférhetlenségi bejelentést tettek. Mikor a bejelentést a képviselőház összeférhetlenségi bizottsága tárgyalta, Győrffy Gyula lemondott mandátumáról. Nyílt levelet intézett választóihoz, a melyben kijelentette, hogy újból föllép, mert „választóinak ismételtlen megnyilatkozott bizalmával fölvértezve” akar.

Győrffyt a csikszentmártoni kerület csakugyan újból megválasztotta. — Hogy újból képviselő lett, a képviselőház inkompatibilitási bizottsága a régi bejelentés alapján ismét megindította az eljárást Győrffy ügyében, a kit ma idézett meg.

A bizottság előtt Győrffy utalt arra, hogy az összeférhetlenségi ügy, a melyet *Feldmann* Ignác budapesti betűszedő jelentett be ellene a fonógépek ügye miatt, még a múlt mandátuma idején lett bejelentve. Akkor ő letette mandátumát, a mire a bizottság beszüntette az eljárást és erről jelentést tett a képviselőháznak. Kérte, hogy az eljárást most is szüntessék be; a bejelentés ugyanis tárgytalan, miután az a múltkori mandátuma és a nem jelenlegi ellen szólt.

A bizottság visszavonult zárt tanácskozássra, s azon Győrffy kérésének nem adott helyet, miután a bizottság a hozzá utalt ügyekben határozatot hozni köteles.

Győrffy Gyula erre kijelentette, hogy miután a bizottságnak törvénytárgyalási joga

nincs, e határozatával pedig ezt gyakorolta, kijelentette, hogy a határozatban nem nyugszik meg, a további eljárásban részt nem vesz és kéri a bizottságot, hogy az esetről a Háznak jelentést tegyen.

A bizottság ismét zártülésre vonult vissza, amelyen elhatározta, hogy Győrffynek ezt a kérését se teljesíti, miután a házszabályok nem adnak erre jogot.

Győrffy Gyula kijelentette, hogy ennél fogva ő maga teszi meg az eldöntésként a képviselőháznak.

Győrffy ezzel eltávozott, a bizottság pedig kihallgatta *Hegyesfalmy* és *Szterényi* miniszteri tanácsosokat.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják ennek a híres inkompatibilitási ügynek a végét.

A fiumei magyarfaló.

(Delegált bíróság egy sajtópörben.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, április 22.

Többféle szempontból érdekes a sajtópör, a melyről alább szó esik. A hőse a magyarok egy ellensége, a ki husz éven át volt a magyar bíróság tagja, s a husz év alatt, míg a magyar állam kenyerét ette, nem csak azt tartotta fölöslegesnek, hogy a magyar nyelvet megtanulja, de azalatt a legádázabb izgatást folytatta a magyarok ellen. És ez az ur nem mint vádlott, hanem mint panaszos állott a bíróság előtt, a vádlottak pedig magyar újságírók, a kik ezt szová merték tenni.

A sajtópörrel a következőket jelenti egy pécsi távirat:

Rendkívüli érdeklődés mellett kezdődött meg ma a pécsi törvényszék előtt annak a sajtópörnek a tárgyalása, a melyet dr. *Kuscher* Nándor, a fiumei tulzó autonóm párt vezére indított a „*Magyar Tengerpart*” szerkesztői: *Hegy* Jenő és *Barabás* Albert ellen. A pécsi törvényszéket az igazságügyminiszter delegálta az ügy elbírálására, tekintettel arra, hogy *Kuscher*, a ki jelenleg gyakorló ügyvéd, megelőzőleg mint bíró és ügyész működött a fiumei törvényszéknél.

A Magyar Tengerpart négy év óta számtalan cikkben megtámadta *Kuschert*, a ki a magyarság legelkeseredettebb ellenségének bizonyult és a ki egykori pártvezérét, *Mayländer* Mihály drt. is árulónak nevezte, mert a képviselőválasztásnál a magyarok jelöltje mellett foglalt állást.

A tárgyalásra a fiumei társadalom számos előkelő tagja jelent meg, tanubizonyosságot teendő arról, hogy a vádlottak a közhangulatnak voltak tolmácsolói és a magyarság, valamint a város békéjének érdekében támadták *Kuschert*. A pécsi törvényszék ítéletét nemcsak a fiumei magyarság, hanem Pécs közönsége is feszült figyelemmel várja, mert első eset, hogy egy nemzetiségi izgató nem mint vádlott, hanem mint panaszos áll a bíróság előtt.

Jellemző a panaszosra nézve, ámbár husz évnél tovább volt a magyar bíróság tagja, egyetlen szót sem tud magyarul s a bíróság kénytelen volt lehozatni a budapesti törvényszék olasz tolmácsát.

A Munkácsy Mihály-utcai bírósági épület tárgyalóterme nagy közönséggel telt meg. A főtárgyalást *Simon* József dr. törvényszéki bíró, tanácselnök vezette. Szavazó-bírók voltak: *Kerner* János és *Porgesz* Miksa dr. törvényszéki bírák. A vádlottakat *Toidy* László dr. pécsi ügyvéd védte.

Az elnök kihallgatta a vádlottakat, a kik az összes cikkekért, melyekért *Kuscher* Nándor dr. ellenük vádat emelt, elvállalták a fe-

lelősséget. A Kuschert hevesen támadó cikkek megírásának okául a fiumei magyarság érdekét mondják. Annál a kérdésnél, hogy elvállalja-e az ügyész a vád képviselőjét, Gyenes József dr. ügyész kijelenti, hogy egyelőre nem vállalja el a vád képviselőjét, mert a mennyiben az inkriminált közlemények indokoltak, a mit a tanúk lesznek hivatva igazolni, a magyar hírlapírók cikkeik megírásával a magyar állameszmének tettek nagy szolgálatot és mint közvadászok csakis fölmentésüket kérhetné. A bíróság termének karzatát zsufolásig megtöltő jogászság erre lelkesen megeléjenzte az ügyészt, mire az elnök megintette a karzatot.

Zöld Sándor dr., Kuscher Nándor dr. képviselője, állást foglalt az ügyész kijelentése ellen.

Az ítéletet holnap hozzák meg.

TANÜGY.

(—) Az Aradvidéki Tanítóegylet ma, április hó 23-án délelőtt 9 órakor, a polgári fiúiskola nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Kovács Vince egyl. elnök. Cziráky Márton egyl. titkár. Tárgyak: 1. Reggel 9 órakor gyakorlati tanítás a közönséges törtek köréből. Tartja: Cziráky Márton. 2. Alapszabály módosítás. 3. Pályatételek.

Nemzetiségi harc a megyegyűlésen.

(A román jegyzőkönyvi nyelv.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

Hangos jelenetek, szenvedélyes felszólalások színhelye volt ma Aradmegye közgyűlési terme, hol a románok nagy szóharcot folytattak a román jegyzőkönyvi nyelv érdekében. Velics Mihály és társai indítványt adtak be a közgyűléshez, hogy a jegyzőkönyvi nyelv, a referádák, az alispáni jelentés a magyar mellett még románul is menjenek.

A küzdelemre össze igyekeztek hívni Aradmegyének román törvényhatósági bizottsági tagjait, kik el is jöttek szép számmal, úgy hogy a termet szorulásig megtöltötték. A román szónokoknak ilyenformán nagy éljenző publikuma volt. Velics Mihály, Pop C. István, Szucsú János, Gurbán Konstantin voltak a románok szószólói, kik ugyancsak érveltek óhajuk mellett, s hevesen támadták a megye vezetőit. Beszédük folyamán egynéhányszor olyan zaj keletkezett a nézőtérén, hogy a reichsrátban sem különb.

Végül is oda jutott a dolog, hogy a románokat szavazásra szólították fel, megállapítandó, vajjon meg van-e a kívánt egy ötöd, a törvényhatóság tagjainak ötöd része, mely a román nyelvű jegyzőkönyvet óhajtja. A szavazás alkalmával kitűnt, hogy a románok tizennégy emberrel kevesebben voltak, mint a szükséges ötöd: azaz százhusz tag. Ilyenformán kísérletük nem sikerült. A közgyűlés határozatát a románok meg fogják felelkezni a belügyminiszterhez.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

Az indítvány előterjesztése.

Urbán Iván főispán megnyitván a közgyűlést, bejelentette, hogy a tárgysorozattól eltérőleg, először Velics Mihály és társainak a román jegyzőkönyvi nyelv behozatala iránt beadott indítványa kerül tárgyalásra.

Schill József főjegyző olvasta fel a lapunkban már ismerttetett indítványt, s előterjesztette az állandó választmány erre vonatkozó

javaslatát. A javaslat szerint, mely a törvény megfelelő szakaszain alapszik, a nemzetiségi nyelvű jegyzőkönyv vezetése legalább is a törvényhatósági bizottság összes tagjai egy ötödének kérelmére hozható be. Az egy ötöd akaratának pedig nem írásban, hanem a közgyűlés előtt személyesen kell megnyilatkozni.

Az első szónok.

Velics Mihály szólalt fel ezután román nyelven. Onök — ugymond — büszkén hivatkoznak a külföld előtt a nemzetiségi törvényre, ám szolgáljanak erre a törvény teljes tiszteletével. Azt mondják, hogy kivihetetlen a nemzetiségi törvény, ugyde nekünk se tetszik a közterhek túlságigzott követelése, sem az, hogy fiainkat odadobják a kaszárnyáknak és ha azt a következtetést vonnák le ezen törvények nem tetszéséből, hová jutnánk? Mi nem tisztelnők e törvények egy részét, önök másokat és így megbomlanék az állami jogrend. Felolvassa ezután a határozati javaslatot. Azt hiszi, hogy a törvények tisztelete nem aludt ki a lelkekből és ha kialudnék, vannak még Magyarországon lelkek, a kikben nem aludott ki. Kolozsvárott, Szatmáron, Debrecenben tősgyökeres magyarok vannak és mégis tisztelik ott a törvényeket: a románokat a törvényszék előtt románul engedték beszélni. Erdély számos törvényhatóságánál három nyelven is vezetik a jegyzőkönyvet. Krassószörénymegyének főispánja van olyan hazafi, mint a mi főispánunk és ime ott nemcsak a jegyzőkönyvek, hanem az alispáni jelentések a magyar nyelv mellett románul is vezetnek.

A vihar kezdete.

Mikor a szónok eddig jutott szenvedélyes hangú beszédében, egy hang közbeszólt:

— Magyarul!

Megsokszorosodva volt erre a viszhang:

— Magyarul beszéljen!

Velics románul akarta folytatni, de hangos beszédét elnyelte a szűnni nem akaró zaj.

Urbán Iván főispán szólott ekkor közbe: Ne méltóztassanak a szónokot zavarni, mert annál tovább tart a beszéde.

Velics újból beszélni próbált, de ismét elnyomta a sűrű kiáltás:

— Magyarul!

Velics ekkor felolvasta a példaképen felhozott krassószörénymegyei alispáni jelentés magyar szövegének egy passzusát, s a zaj elcsendesült. Majd a megfelelő román nyelvű részt olvasta fel, s folytatta beszédét románul: A jelentést — ugymond — a főispán asztalára teszi, hogy az abból merítsen felbuzdulást, hogy neki nem tetsző törvényeket is végrehajtsa. Áttér ezután a szocialistákra, kik románul beszéltek a románokhoz. Ime, azok nem félnek a román nyelvtől és ezen szabadelvűségükkel megmozdítják a tömeget. Krassószörénymegyében nagy lelkesedéssel határozták el, hogy a jegyzőkönyv román nyelven is vezetessék. Mutassák meg, hogy a jog, törvény és igazság nemcsak frázis és fogadják el a határozati javaslatot. (Zajos helyeslés a románok részéről.)

Urbán Iván főispán: Kijelenti, hogy a törvényt minden alkalommal respektálja, s ennek őre akar lenni. Oda fog ez alkalommal is hatni, hogy az óhaj a törvényben letett szakasz szerint nyerjen elintéztést.

A románok magyar szónoka.

Pop C. István szólalt fel ezután magyar nyelven. Célja az, hogy a törvény tiszteletben tartassék s nem azért küzd, mintha a magyar nyelvet nem szeretné. Egy indok vezérli, melyet mindnyájan éreznek: az ember csak akkor ember, ha meg van minden atribútuma,

mely a többi lény fölül emeli. A törvénynek az a célja, hogy a nemzetiségek szabadon gyakorolhassák nyelvüket. Az alispán azt mondta, hogy a nemzetiségi törvény kivihetetlen. Ez nem áll, de ha így volna, aprobálni kell. Ujabb keletkezett törvények a szóban forgó törvénynek a népiskolai oktatás, vagy az óvodaügyre vonatkozó részeit hatályon kívül helyezték, de a municipális törvények érvényben vannak ma is. A románság tiszteli a magyarokat; hozzák óhajuk elfogadásával még közelebb magukhoz. Legyenek meggyőződve, hogy az a román, ki a saját nyelvén beszélhet, jobban szereti a magyar nyelvet. 1869-ben egyhangú lelkesedéssel hozta meg Aradmegye a kétnyelvű jegyzőkönyvről szóló határozatot s ezt magáévá tette Krassószörénymegye is. S most ez a megye, mely Aradmegye példája után indult, használja a román nyelvet, míg itt nem.

Zajos jelenetek.

Dálnoki Nagy Lajos alispán: Velics Mihály januárban interpellált arra vonatkozólag, hogy a régi határozat ellenére miért csupán magyar nyelven vezetik a jegyzőkönyvet. Akkor azt válaszolta, hogy nem tud a határozatról s ő mikor hivatalába lépett a jelenlegi magyar jegyzőkönyvvezetés volt használatban. Most Velics Mihály és társai indítványt adtak be s az állandó választmány megtette erre vonatkozólag javaslatát. Erre nézve két megjegyzés hangzott el. Egyik, hogy a törvényhatósági bizottság tagjainak egy ötöde aláírta az indítványt nem állhat meg. Az önkormányzati jognak nem a papíroson, hanem a közgyűlésen jelenlévők személyes akaratában kell megnyilvánulnia. A második Velics ama megjegyzése, hogy visszaélés szüntette be a román nyelvet. Ezt úgy a maga mint elődei nevében visszautasítja. A kettős jegyzőkönyvet a nehézségek, a gyakorlat szüntette be. A sokat hánytorgatott régi határozat különben, mint tanulmányozása alapján mondhatja, a törvénynek nem felel meg. S ha azt akarnák, hogy annak alapján folytassák a jegyzőkönyv vezetését, akárhogy is tiszteli a törvényhatósági bizottságot, mint tisztviselő, felelőssége teljes tudatában, a kivánság teljesítését megtagadná.

Hangos éljenzésekkel helyeselték az elmondottakat egyrésztől, míg a románok abcuggal fogadták.

Pop C. István hevesen kiáltott az alispánra: Vonja vissza!

— Vonja vissza — hallatszott mindenfelől.

Velics feláll, erős gesztusokkal beszél, de a zajbavész a hangja.

Pop C. István: Törvényellenes, amit az alispán mondott.

A főispán csengetésére rövid ideig csend lesz, de azután erősebben kitör a zaj.

Gurbán Konstantin esperes beszélni szeretne, de nem hallani a lármában.

Lenn a terem végén ezalatt heves jelenetek fejlődnek. Magyarok és románok hangos szóváltásokat folytatnak s fenyegetőleg közelednek egymáshoz. A románok közül egy tagra rászól valaki:

— Hallgasson, zsidó!

— Az a zsidó: magyar — vágott vissza a megtámadott.

Pop C. István az óriási lármában az alispánt törvény elleni izgatással vádolja. A tisztí főügyész hozzászólását kívánja.

Keresztes Gyula dr. tisztí főügyész: Nem azért beszél, mert hivatkoztak rá; tudja, mikor kell szólania. Azon a közgyűlésen, hol az emlegetett határozatot hozták, nem volt megállapítva, hogy az egy ötöd akarja, sőt azt sem állapították meg, hogy hányan voltak jelen. Ez

a határozat semmis, s így *as alispának igaza van.*

Zajos éljenzés, taps fogadta a beszédet. Hare a lármázók egy időre elcsendesültek.

Gurbán Konstantin esperes állt fel most ismét s miután román nyelven kezd beszélni, percek mulnak el, míg szóhoz tud jutni. Nem az a szerepe — mondja — hogy a kedélyeket még jobban felizgassa, hanem hogy csillapítsa. Mibáztatja az alispánt, azon kifejezéseért, melyel a kedélyeket felzaklatta. 1869-ben egyhangulag hozták a határozatot s így abszurdum azt mondani, hogy nem érvényes csak akkor, ha a tagok egyötöde hozta. A románok jogos kívánságát megtagadni önkénykedés. Mi törvénytiszteletet kérünk és az alispán azzal felel, hogy nem fogja végrehajtani a törvényt. Ugy látja, hogy itt *szofemákkal* akarják a románok előterjesztését semmivé tenni. Ez *tirranizmus* lehet, de törvénytisztelet semmi esetre sem. Husz év óta nem hallott olyan tirranizmusról, mint amilyen ebben a teremben most megnyilvánul.

Mét közbeszólás.

Gurbán beszédjét a két hosszú asztalt elfoglaló románok erősen szetreáskázták, úgy látszik, tetszett nekik a „tirranizmus” szó, amelyet az esperes legalább harmincszor leadott. A zaj folytonosságát nem szakította meg az, hogy szólásra Szucsú János dr. állt föl. Magyarul beszélt s avval kezdte, hogy felesleges itt a sok vitatkozás, szavakkal soha nem fogják meggyőzni egymást, meddő tehát a veszekedés. Sajnálja ellenben, hogy olyan férfiak, mint az alispán és a főügyész elhagyták ragadtatni magukat az *olcsó dícsőségnek*...

Felkiáltások: Ne csufolódjék! Eláll! (Percig tartó zaj).

Szucsú János dr.: Az alispán és a főügyész olyan szavakat mondtak itt el, amelyeket szivre tett kézzel nem ismételnének meg. (Zaj, a románok tapsolnak, felkiáltások: *abcug!* szetreaszka!)

Urbán Iván főispán (csenget): *Muskán* tisztelendő urat *rendreutasítom*, olyan kifejezéseket használ s úgy viselkedik itt, amit már meg nem engedhetek.

Pop C. István dr.: A tulsó oldalról ez a felkiáltás hangzott el: *nyavalyás*; ez sem ebbe a terembe való.

Urbán Iván: Nem hallottam ugyan, hogy ki mondta, de azt is *rendreutasítom*.

Szucsú János dr. tovább folytatva beszédét, annak ésszerűségét fejtegeti, hogy a másnyelvűek is értsék meg a tárgyalást, enélkül a törvényhatóság nem *önkormányzatot*, hanem *önámitást* végez. Az adó- és katonakönyvekben is van román szöveg, ha ez ott nem sérelem, miért sérelem itt? Van itt a teremben egynehány *országgyűlési képviselő*, akik a választások előtt vagy maguk beszéltek románul, vagy fogtak valakit, aki helyettük románul beszél, ott tehát tisztelik a román nyelvet, de itt nem. Ők tisztelik azt a magyar embert, aki a nyelvet szereti, tiszteletet érdemel tehát a románok anyanyelve is.

— Ha most nem teljesítik az óhajunkat, — mondta Szucsú János — *egy évekig fogunk harcolni, de célunkat mégis elérjük.* Nincs elég segíteni valónk a népen, a kulturán, azt akarja a megye vezetősége, hogy *nyelvkérdéssel* töltjük az időt, mint Ausztriában? Az alispán szavaira azt válaszolja, hogy a szójátékait használja ott, ahol költőileg kamatoztatni tudja, de ne használja törvényferdítésre. Ha most nincs is jelen az egyötödnyi többség, biztosítja az alispánt, hogy — vagy megéri ő ezt az alispáni székben, vagy nem, — de román jegyzőkönyv lesz! (*Felkiáltások:* Soha!) A főügyész beszédére az a megjegyzése, hogy ha beinkasszálja a tapso-

kat, amit kapott, s majd kiábrándul az örömmámorból, befogja látni, hogy *nem mondott igazat.*

Szucsú János beszéde oláh részről természetesen újabb alkalom volt a tüntetések megújulására. Tapsolták és éljenezték a szónokukat, míg felállott *Vásárhelyi László* s rövid néhány szóban a vita helyzetét világította meg. Az állandó választmány javasolja az indítvány tárgyalását s ezen az alapon a románok többet nem követelhetnek. A tárgyalás első lépése pedig az, hogy meggyőződést szerezzen magának a közgyűlés arról, vajjon az a százharminc képviselő, aki az indítványt aláírta, tényleg óhajja-e a jegyzőkönyvnek román nyelven való vezetését? (*Felkiáltások:* Felesleges!) Kitudja, hitelesek és valódiak-e azok az aláírások?

Pop C. István: Mi nem hamisítunk, ne gyanúsítson!

Vásárhelyi László: Meggyőződés szerint valódiak, de formailag nem feltétlenül.

Nachtnébel Odön semleges álláspontot foglal el a kérdésben, motiválja az alispán törvénytárgyalását s midőn beszéde végén kijelenti, hogy senkin sérelem nem esik, ha a jegyzőkönyveket az egyötödöröszt kívánságára románul is vezetik, a románok erős tapsban törtek ki.

A leghevesebb szónok.

Zárószó illetve meg még *Velics Mihályt*, mint az indítvány benyújtóját, aki rendkívül ingerült és heves beszédben támadta meg a megye vezetőit.

Sajnosan tapasztalta — így kezdte beszédét, — hogy onnan hátulról jelentkezik olyan nyomás, mely a főispánt törvényellenes cselekedetre akarja kényszeríteni. Előre megfontolt szándékkal, hogy a törvényt kijátszák, adnak olyan magyarázatot, hogy az írásban kifejezett óhaj nem elegendő. Az alispán költői hangulatot hoz ide be a törvényhatóságba, nekünk pedig nincs kedvünk *peézissel* foglalkozni itt. Mikor ilyen hamis magyarázatot ad az alispán a törvénynek, akkor költészetet csinál a törvény magyarázatából. Ime: *Mundi bácsi* (Dörültség.) helyesen magyarázta a törvényt és rendre utasította a törvényt helytelenül magyarázókat. Az alispánnak törvénytárgyalása a legnagyobb agitáció, amelylyel a kedélyeket felzaklatja és a törvény ellen serkent másokat. Keresztes Gyula jó jogász, azonban sovíniszta. *Vásárhelyi* azt mondja, hogy szükséges birkamódra összeírni bennünket, mert nincs garancia arra nézve, hogy azok az aláírások valódiak. Hát önök telefonon is hívják fiainkat katonának és szedik be pénzünket, ott nem keresik a hitelességet? (Tetszés.) Ezek csalfaságok, melyekkel ki akarnak játszani. Nem a magyarok ellen vagyunk mi, együtt akarunk velük élni és halni a törvény oltalma alatt. Ápoljuk a kölcsönös szeretetet a haza boldogulására. És ha ezt nem tennék, a harcot tovább folytatják s meglátják, hogy az alispán vagy tiszteli a törvényt, vagy ott fogja hagyni helyét.

A szavazás.

Velics beszéde után a főispán berekesztette a vitát s feltette a kérdést: elfogadja-e a közgyűlés az állandó választmány javaslatát, illetőleg kívánja-e *megállapítani azt, hogy hányan kéri a jegyzőkönyvnek román nyelven való vezetését.*

A kérdés feltevésére megújult erővel tört ki a zaj a terembe a magyar rész tüntetőleg helyeselt, fel is állt a túlnyomó többség az állandó választmány javaslata mellett, a románok azonban tiltakoztak a szavazás megejtése ellen. Későn vették észre, hogy a vita véget ért, s mire a névszerint való szavazást kérő ívet a

megfelelő számú aláírással ellátták, akkora már a szavazás is megtörtént. Pop C. István és Velics Mihály beszélni akarnak, a főispán azonban, miután a szavazás megtörtént, kihirdeti az eredményt, amely szerint a közgyűlés többsége ragaszkodik ahhoz, hogy az indítványt pártolók személyesen jelentkezzenek s ebbeli óhajuknak élő szóval kifejezést adjanak.

Boros Iván, Darányi János és Szánthó Jenő aljegyzők jegyezték a jelentkezőket, akik egyenként mondták be neveiket s egyenként jelentették ki, hogy a jegyzőkönyvnek román nyelven való vezetését kívánják.

Szucsú János dr. így jelentkezett:

— *A román jegyzőkönyvi nyelvet kívánom, óhajtom, akarom.*

Pop C. István dr. pedig románul így:

— *Eu dr. Stefan Pop pretind limba romana.*

A többiek névsora, akik a román jegyzőkönyvet kívánták, ez:

Szekula Széver, Szerb Geraszim, Trucza Péter, dr. Isztravnik Szever, Raiku Sebók, dr. Tamásdán Liviusz, Onku Miklós, Velics Mihály, Fejér György, dr. Hotorán Jakab, dr. Morár Valér, dr. Popovits György, dr. Csáklán Miklós, Herbay Gyula.

A következő *lelkészek:* Popovits Demeter, Gróza János, Terebenti Traján, Togyer Laurentius, Stefanucz János, Muszkán Dóme, dr. Traileszku János, Lázár Kornél, Mladin Gergely, Vatián Traján, Ganea Demeter, Csorogár Román, Mikula János, Tamásdán István, Szerbán Szinezie, dr. Barbu Demeter, Lupsa György, Bodea Gyula, Popovics János, Pap György, Teleszku György, Zsivuleszku Prokop, Seredán János, Csobics György, Pap Melétius, Miklósi János, dr. Petrán János, Petrovics György, Popeszku György, Gurbán Konstantin, Morár János, Beles János, Lenkucz Mihály, Vukuleszku József, Ogneán József, Turia György, Sztán Vidor, Beles Agoston, Motorka Romulusz.

A törvényhatóság többi tagjai közül: Jank Aurél, Csapuliga Vazul, Vall János, Bulkoka Jakab, Hona Jakab, Brázsa Simeon, Csizmás Szidor, Regyis Juon, Tamásdán János, Ponta Steva Mánya, Kera Krecsun, Pap Miklós, Kilorán Pál, Berzován Gávra, Bosod Vidor, Urgureán András, Folkusan Vidor, Vertács Akos, Ponta Manuila, Ursz Miklós, Gzarám Sándor, Munteán Péter, Ardelean Kornél, Rossa Juon, Gules Tódor, Siklován Steva, Igrisan Efrema, Ursz Illés, Brassai János, Grosorján Gyula, Mladin Kornél, Ursz Dávid, Buda Simeon, Muszka Jakab, Boczok Agoston, Maklea Simon, Bulfa Juon, Moez Pasku, Frankó Gábor, Paska Sándor, Kerekes Vazul, Dán József, Bogdán József, Russu István, Moc Stefan, Vanku Péter.

Laszavazott a románok mellett Braun József seprősi sváb is, ez azonban nem tudta miről folyik a szavazás, s azt sem, hogy mire szavazott. Szavazatát mégis érvényesnek fogadták el.

A vihar kitör.

Az egész gyűlés nagy izgatottsággal leste a jelentkezők számának összeolvasását. Epen tizenkét óra volt s a teremben még mindig annyi ember szorongott, hogy a ki s bejárás lehetetlen volt. Még a folyosóknak is nagy közönsége volt, mely megelégedett avval, hogy kívülről élvezheti a terem nagy lármáját s izgatott kiabálását. A vármegyeház nagy terme nem is igen enlélkezik akkora viharra, amilyen a szavazás eredményének és a végleges határozatnak kihirdetése után kitört.

A román jegyzőkönyv mellett szavazott *százhát* bizottsági tag, minthogy azonban *as ötödöröszt* legalább *százhuz* szavazat kellett volna, az *indítvány határozattá emelhető nem volt.*

Az eredményt óriási zajban hirdette ki a főispán. Pop C. István *ellenpróbát* követelt, a nagy lármában azonban egy szava sem hallatszott, zugott feléje a sok *eláll* és *abcug*, majd az éljenzés a románok kudarcá fölött. Az elnök legalább tíz percig csengetett, míg végre lecsendesült egy pillanatra a vihar s a főispán határozatilag kimondhatta, hogy a közgyűlés

az indítványt, miután az egy-ötödörös többség nem volt meg, — mellőzi.

Erre megerősödött vehemenciával tört ki a zaj. A románok asztalától röpködtek a türelmetlen felkiáltások:

— Nu lászám! Ezt nem tűrjük! Erőszak!

A főispán többször csendet kér, szavai azonban elvesznek, szüntelenül rázza a csendet, ez azonban csak a zaj növelésére szolgál. Az egész terem áll s nem egy éles, sértő megjegyzés repül át a terem egyik oldaláról a másikra. *Vásárhelyi* László, dr. *Izpravnik* Széver és *Csorogár* Romulus hevesen vitatkoznak. A teremben csoportok alakulnak, mozog, hullámzik az egész terem, melyben a szomszédja szavát sem hallja az ember. *Szucsú* János a főgyógyász, *Pop* C. István pedig a főispánnal vitázik, aki közben ezt a kijelentést teszi:

— A határozat enunciaciója az én elnöki jogom.

A vihar ugylátszik nem akar lecsendesülni semmiféle intézkedésre, ekkor *Schill* József főjegyzőnek az ez ötlete támadt, hogy referálni kezdte a tárgysorozat következő pontját, amely elég érdekesnek látszott — a főszolgabíró választások — s az ez iránt való érdeklődés nagyhezen elnyomta a zajt s lecsendesítette a rendkívül felizgatott kedélyeket. A kijelölt választmány megalakításából még nem lehetett semmit hallani, de mikor a pályázók nevét olvasták föl, megszűnt a vihar.

Fél egyre járt az idő, mikor a nemzeti-ségi vita befejeződött. A közgyűlést holnap, esütörtökön délelőtt 10 órakor folytatják.

MULATSÁGOK

(=) Az aradi fiatalság egyrésze folyó hó 25-én, a „Millennium” külföldi termében, hangversenyvel egybekötött táncmulatságot rendez. A műsor a következő:

1. Nyitány *Strauss* Sanyi műkedvelő zenekara.
2. „Kis kíváncsi.” Monolog, *Ilosvai* Hugótól. Előadja: *Deutsch* Annus k. a. 3. A Balaton háborgása. Eredeti magyar ábránd, *Mihály* Ignációl. Zongorán előadja: *Fränk* Ilona k. a. 4. A kakasuló. Monolog, *Sabányitól*. Előadja: *Moldován* Jenő. 5. Magyar népdalok. Előadja: *Strauss* Sanyi műkedvelő zenekara.

Egy újabb bűz veszedelme.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Arad, április 22.

A következő panaszos levelet vettük:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Még meg se szabadultunk a szalmaanyaggyárnak hirhadt bűzétől, s máris új veszedelemmel akarják megfertőzni városunk közegészségügyét.

A mint a főkapitánynak a lapokban megjelent hirdetéséből olvasható, a *Werner és Kohut* aradi cég a Hajó-utca 1. sz. alatt (a volt keményítő-gyárban) bőrszárító telep engedélyezésért folyamodott, s erre nézve a főkapitány április 24-én délután 5 órára kitűzte a helyszíni tárgyalást. A mint értesültem, a tárgyalást utólag május 2-ra halasztották el.

Tetszik tudni, hol van a hajó-uta 1. szám? Közvetlen közelében épül a tanítóképző új épülete, a kereskedelmi és iparkamara, a nyári szinkör, a kulturmérvénökség épülete. Ugyanoda jut, ha jól tudom, a szabadkőművesek palotája és a kulturpalota. Ugye milyen nagyszerű lesz ezek lakóinak, hogy egy bőrszárító szomszédságában lesznek?

A közegészségügyi veszedelem, a melyet egy telep terjeszt, nemcsak a környéket, hanem ugyszólván az egész várost érinti. Jól tudja ezt a főkapitány is, aki mint elsőfoku iparhatóság ép az említett céget 200 korona bírságra ítélte, mert a volt keményítő-gyárban ne-

hány bőrt szárított és az irtózatot bűzt terjesztett. A bűzzel együtt a járványok bacillusait milikószámra terjeszti az ilyen telep. A cég bőrszárító telepe eddig a nagyerdő alatt volt; most kényelemszeretettel, a belvárosba akarják hozni. No most, ha az iparpártolás, a gyáripár fejlesztésének jelszava miatt el kell tűrnünk a bűzök egyik legkellemetlenebbikét, egyes emberek kényelme csak nem ok arra, hogy a város levegőjét a száradó állati bőrből miasmáival tegyük veszedelmessé?

Azért tartjuk szükségesnek, hogy ezen veszedelem ellen a sajtóban is felszólaljunk: hallják meg felsőbb helyen is ennek a telepnek veszedelmes voltát. Tudjuk ugyanis, hogy ép a Hajó-utca 1. szám alatt, a volt keményítő-gyárban egy szappanfőzre kértek telepengedélyt. A főkapitány egészségügyi okokból megtagadta ezt, a tanács szintén; a kérvényező felebbezett a kereskedelmi miniszterhez, aki leküldte szakértőjét s annak véleménye alapján megadta az engedélyt. A főkapitány urnak tehát, a főorvos urral egyetemben — erre kérjük, — ne csupán arra legyen gondja, hogy ők maguk a telepengedélyt ne adják meg, hanem gondoskodjanak arról, hogy a miniszter tájékoztatatlanságából, valahogy ránk ne fordítsa az újabb bűz veszedelmét.

Több aradi polgár.

Botrány a temetésen.

(A vörös szalagos keszort.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 22.

A szociáldemokrácia eszméjének utazó apostolai közé tartozott *Török* János budapesti cipészsegéd. Battyával a hátán, bottal a kezében járta be Magyarországot éveken keresztül, hirdelve a szociáldemokráciát. Akadt is tömredek összeütközése a vidéki hatóságokkal. Minden apostoli kirándulása a toloncházban végződött.

Lelkesedése miatt nagyon becsülték el barátai. A sok nélkülözés végre is beteggá tette és a napokban meghalt a Szent István-kórházban. Viszontagságos életének méltó befejezése volt az a nagyarányu botrány, ami a temetésen történt.

Temetésére testületileg vonult ki a budapesti cipészsegédek szakegyesülete és az egyesület dalárdája. A szociálista érzelmű munkások piros szalagos babékoszorút tettek az elhunyt koporsójára. A temetést *Breznyánszky* János kórházi lelkész végezte. Mikor a szertartás végeztével a kápolnából kivették a koporsót és a halottas kocsihoz tették, a cipészek dalárdája egy gyászdalt akart elnekelni.

— Kérem, azt én nem engedem meg, — kiáltotta hevesen a lelkész, s oda fordulva az egyik szolgálóhoz, egész hangosan mondotta:

— Ha láttam volna azt a vörös szalagot a koporsón, nem szenteltem volna be, amíg el nem távolítják.

Erre odalépett *Czikora* János elvtárs a lelkészhez és nyugodtan kérlelte, hogy engedje megadni a végtisztességet a halottnak.

— Nem, itt az udvaron, amíg én itt vagyok, nem. Szemtelen tolakodók! — kiáltotta magából kikelve a lelkész.

Erre aztán kitört a botrány. A több mint háromszáz főnyi munkáscsapat nekiment a papnak s igazgatottságukban az emberek odáig vetemedtek, hogy leköpködtek és így kiáltottak:

— Hát ez a keresztényi szeretet, ez a keresztényi türelem? Népámitó, farizeus! Adjá

vissza a 18 koronát, a mit a beszentelésért kapott!

A dolog már végzetessé vált volna, amikor odalépett a paphoz *Német* Sándor és *Kun* Alajos s az izgatott tömeg közül kivezetették. A halottas kocsi el akart indulni a lelkész után, a munkások azonban megfogták a lovak zabláját s nem engedték.

Azután *Czikora* János mondott beszédet s ott mindjárt fogadást tettek a jelenlevők, hogy soha többet egy szaktársuk koporsójához sem engednek katólikus papot. A félórás beszéd alatt a lelkész az udvaron kívül, az utca közepén állott s onnan kiáltozta:

— Sülyedjete el, pusztuljatok el, átkozott izgató szociálisták!

A temetés aztán a munkás-induló éneklésével végződött. A dolognak különben folytatása is lesz, mert a cipészsegédek a jövő héten, április 27-én népgyűlést fognak összehívni, a melyen mozgalmat indítanak a *keribárisok* elleni erős harcra, s egyben néhány ezren bejelentik azt, hogy felekezetenküliek lesnek, azután pedig az összes szociáldemokratákat felszólítják, hogy ezt a javaslatukat tegye kiki a magáévá.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Kis herceg, operetta. (Páralan bérlet.)
Péntek: Kis herceg, operetta. (Páralan bérlet.)
Szombat: Bob herceg, operetta. (Páralan bérlet.)

* A cigány. Nagyobb közönséget érdemelt volna a mai előadás, mint amennyi elszórva fázott a hangulat nélküli nézőtérén. Érdekesége volt az előadásnak, hogy *Rózsit*, a drámai hősnő szerepét a népszimű énekesnő, *Sz. Karácsonyi* Mariska játszotta, még pedig jelentékeny sikerrel. Ehhez főképen az egyszerű, természetes játék segítette. *Békés* kiváló alakítását, *Zsiga* cigányt már ismerjük s méltatuk *Békessyt* is, ki mint Gyuri igen szépen énekel.

* *Kurucfurfang*. Ifj. *Bokor* Józsefnek bohózatát tanulja most a színház összes személyzete. A darab fő szereplői: *Sz. Karácsonyi*, *Gardi* A. *F. Csigaházi* E., *J. Pajor* A., *Szilassy*, a férfiak közül: *B. Szabó*, *Polgár*, *Könyves*, *Sarkadi*, *Füredi*, *Gyöbe*. A kar-személyzet erre az alkalomra a *fáklya* és *kosár-táncot* tanulja.

* *Rubos* Arpád sikere. *Rubos*, az aradi közönség jó emlékezetű ismerőse, ki a múlt téli szezonban mint rendező és színész működött nálunk, fényes sikert aratott a budapesti Magyar színházban *A drótosítót* premierje alkalmával. A címszerepét játszotta, s a fővárosi kritika egyöntetűleg kitűnő színésznek minősíti. Érdekes, hogy tiszta, csengő tenorját dicsérik *Rubos*nak, ki Aradon jó baritonista volt. Nála különben nem nagy mesterség ez. Volt ő már karmester, balettanító, sőt színikritikus is.

* *Bob herceg*. Szombaton, a hó 25-én ismét *Bob herceg* kerül színre, ez az operetta, mely Aradon is a legnépszerűbb operettek egyike lett. A darab ez alkalommal is a régi szereposztásban kerül színre. *Polgár* az előadás során új aktuális kuplékat fog énekelni.

* *Komjáthy* János lemondása. *Kassáról* jelentik: *Komjáthy* János színikapitány kérvényt intézett *Péchy* Zsigmond főispánhoz, mint a színiügyi választmány elnökéhez, amelyben a városal kötött szerződésének felbontását kéri. *Komjáthy* visszalépésének az az oka, hogy a színiügyi bizottság nem teljesítette az igazgató azon kérélmét, melyben a cseh opera-társulatot akarta vendégszerepeltetni, másodsorban pedig az, hogy legjobb nyári állomásától, *Bártfától*, elűzték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az ál-Podmaniczky báró.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 22.

Ez év február március havában sorra látogatta a fővárosi orvosokat egy 19—20 éves síheder, s dr. Bokor, báró Podmaniczky Pál, báró Orcey stb. álnevek alatt, az orvosok távollétében, lopásokat követett el.

Igy 1908. évi febr. 28. án dr. Nékám Lajos főorvost, febr. 21. én dr. Fridrich N. orvost, március 8. án dr. Láncri Gyula orvost, másnap dr. Vincze Zs. gmondor vost, febr. 23. án Lichtenegger Győző középiskolai tanárt, febr. 21. én dr. Fekete Sándor orvost, március 1. én dr. Jordán Ferenc főorvost, február 28. án dr. Moravcsik Ernő egyetemi tanárt, március 8. án dr. Bálint Dezső orvost, március 6. án dr. Bezzeff Armin orvost, március 2. án Bachs Gyula orvost, március 6. án pedig magát a székesfőváros polgármesterét Halmos Jánost lopta meg.

A polgármesterhez, s ennek lakásába báró Podmaniczky Pál név alatt hatolt be. A sok károsult panaszára a rendőrség csakhamar kiderítette, hogy a tolvaj Bokor (Breuer) Oszkár nevű foglalkozás nélküli szélhámos, aki megérezve a bajt, Fiuméba szökött. Itt is követett el szélhámosságokat s újra visszajött a fővárosba, ahol aztán egy éjjeli kávéházban a detektívek letartóztatták.

A veszedelmes szélhámost ma vont a felelősségre a budapesti büntető törvényszék Pap Géza elnöklété alatt több rendbeli lopás csálás és sikkasztás büntetése miatt.

A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság Bokor (Breuer) Oszkár lopás miatt két évi börtönrre, csálás miatt pedig öt napi fogházra ítélte.

§ A kezelőtiszt kedvese. Kolozsvárról táviratozzák: Érdekes főtárgyalása volt ma a kolozsvári kir. törvényszéknek. A vádlottak padján egy Leszfalvi Erzsébet nevezetű leány ült, aki tavaly kedvese volt egy élelmezési főhadnagynak; a főhadnagy, miután 20.000 korona sikkasztással megkárosították a katonai kincstárat, főbelátta magát. A leány ellen megindították orgazdaság miatt az eljárást, mert tudta, hogy a főhadnagy a sikkasztott pénzből tartja őt el, s a katonai raktárból kapott hosszú időn át élelmi szereket. A leány a tárgyaláson tagadta, hogy tudott volna a főhadnagy sikkasztásairól. Azt hitte, ugymond, hogy gazdag családból való. A bíróság csupán kihágás miatt ítélte el a leányt nyolcvan korona pénzbírságra.

§ Szerényi sajtópöre. Fővárosi tudósítónk jelenti: Nehány évvel ezelőtt Tordán egy részvénytársaság gipszgyárat alakított s azzal a kérelemmel fordult a kereskedelmi miniszterhez, hogy adjon huszonötezer korona szubvenciót az új vállalatnak. A gyáralapítást nem jó szemmel nézte az Egeresen fenálló gipszgyár igazgatósága. Félt az új gyár konkurenciájától s hogy azt a világ előtt diszkreditálja, főbőreite Nadányi Emilt, egy kereskedelmi iskolát végzett fiatal embert, aki egy broszúrában és egy Kolozsvárról megjelenő *Közgazdasági Napló* című hetilapban azzal vádolta Szerényi József miniszteri tanácsost, hogy azért eszközölte ki az új gyár részére a szubvenciót, mert a részvényesek között egy rokoná is van. Nadányi még a szentgotthárdi óragyár dolgában is visszaélésével vádolta Szerényit, a ki a vakmerő rágalmakért sajtópört indított. A pört f. évi február 15. és 16. án tárgyalta a kolozsvári esküdtbíróóság nagy érdeklődés mellett. A tárgyaláson az elnök többször felszólította a vádlottat, hogy bizonyítsa be va-

lamelyik vádjának legcsekélyebb részét, de ez a felszólítás kárba veszett, mert a vádak mind alaptalanoknak bizonyultak. Kiderült, hogy az egeresi gipszgyár igazgatója, a ki veszedelmes versenytársat látott a tordai gyárban és a ki nek érdekében volt a tordai gyár létesülésének megakadályozása, adott pénzt a vádlottnak és fizette az összes nyomdaköltséget.

A bizonyítási eljárás végeztével Nadányi Emil kijelentette, hogy tévedését belátja, őt félrevezették; beismerte, hogy a cikkben foglalt vádak bizonyítani nem tudja, sajnálja, hogy a vádak emelte. Az esküdtek Nadányit nyilvános rágalmazásban mondták ki bűnösnek, mire a törvényszék a vádlottat, tekintettel fiatal korára, beismerésére és arra, hogy a bizonyítási eljárás befejezése után nyilvánosan bocsánatot kért, két hónapi fogházra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott semmisségi panaszt jelentett be, melyet ma délelőtt tárgyalta a kir. Kuria I. büntető tanácsa Vörösmarty Béla elnöklésével, Tarnay János bíró előadásában. A Kuria Tassy Pál koronaügyész helyettes indítványára a benyújtott panaszokat alaptalanoknak találta s ennőlfogva elutasította.

Még csak 8 napig

van könyv-, zenemű- és papir-kereskedésem

Szabadságtér 20. sz. alatt,

ezen idő alatt az összes raktáron lévő áruk

meglepő olcsó áron

lesznek árusítva.

Május 1-jétől

a Minorita-palota Andrassy-téri oldalán

fényesen berendezett,

és teljesen újonnan felszerelt

modern könyv, zenemű és papir kereskedést

nyitok, melyre előre is felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét.

Kitünő tisztelettel: 267

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papirkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

NAPIREND.

Április 23. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Béla. — Protestáns naptár: Béla. — Görög-keleti naptár (április 10.): Terenc. — A nap két 4 óra 41 perckor, nyugszik 6 óra 43 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyisége: Erekléy-muzeum helyisége mellett illesztérem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

Április 23. Az aradvidéki tamitőegylet rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor (Polgári fiúiskola.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A dohánykertészek szerződése. A földmivelési miniszter rendeletet adott ki, amelyben tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a dohánytermelők és a dohánykertészek közötti szerződést a községi eljárás előtt írásban kell megkötöni, kivéve ha a földmivelési minisz-

ter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg engedélyt adott arra, hogy az írásba foglalt szerződéseket csak utólagos láttamozás végett kell a községi eljárásnak bemutatni. Ezt az alakszerűséget több helyen nem tartják meg. A pénzügyminiszter ez okból szigorú rendeletet adott ki, amelyben utasítja az illetékes hatóságokat, hogy azokkal a termelőkkel, kik a törvény e rendelkezését nem tartják meg, a termelési engedélyt ne ujltsák meg.

— Fizesésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizesésképtelenségekről tesz jelentést: Bleichen Fevál, Krakkó. — Mandel Kornél, Debrecen. — Kovács Béla, Mezőberény. — Mannheim Jenő, Szentés. — Weiner Mór, Duna-Szerdahely. — Greiner Amália Linz. — Berger Jenő, Jägersdorf. — Winter Miksa, Bécs.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 22.

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 12,000 métermassza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonafélék nyugodtak. Időjárás szép.

Kéztőzsde. Külföld hiányzik.

Zárulat 13 órakor:

Buza áprilásra	7.88—7.89
Buza májusra	7.64—7.65
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs áprilásra	6.82—6.83
Rozs októberre	6.45—6.46
Zab áprilásra	6.07—6.09
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.02—6.03
Tengeri júliusra	6.09—6.10
Répe augusztusra	12.30—12.40

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilásra	7.84—7.86
Buza májusra	7.60—7.61
Buza októberre	7.42—7.43
Rozs áprilásra	6.81—6.83
Rozs októberre	6.41—6.42
Zab áprilásra	6.08—6.09
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.—6.01
Tengeri júliusra	6.08—6.09
Répe augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

	korona
Osztrák hitelrészvény	671.50
Magyar hitelrészvény	718.—
Lezámtólóbank részvény	457.25
Ríma-Murányi vasmű részvény	484.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	683.—
Közuti vasút	610.—
Városi villamos vasút részvény	300.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 22. —

Magyar ábrondék: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 124—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 133—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 132—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 132—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 130—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 128—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 124—6 fillérig.

Sertéselészdm. Április 19. napján volt készlet 39 319 darab, április 20. napján főlhajtatott 712 darab, április 20. napján elszállított 702 darab, április 21. napján maradt készlet 39,329 darab. Uzlet: Kellemesebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, április 22.

Magyar aranyáradék 4%	121.45
Magyar koronajáradék 4%	99.55
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	92.75
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.0
Magyar nyeregyorsorsjegy kölcson	201.—
Visszaszállítási és szegedi kölcson	157.—
Osztrák papírjáradék	100.50
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	121.50
Koronajáradék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1005.—
Magyar hitelbankrészvény	720.—
Osztrák hitelbankrészvény	672.25
Osztrák-magyar államvasút	683.25
20 frankos arany (Napoleonador)	19.5
Német birodalmi márka	116.92
London	230.75
Paris	95.30
20 márkás arany	23.40

Szeszüzlet.

— Április 22. —

Mai jegyzékünk: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott moslék 12:30—13— korona mmásánként.

Alólirottak mély megilletődéssel jelenítik a maguk, rokonaik, ismerős és jóbarátaik nevében, hogy a jó édes anya, anyós, nagy és dédanya, rokon és barátok:

özv. Hasenzagel Lipótné
szül. Simelsberger Katalin

életének 89-ik évében a Mindenható ki-fürkészhetlen akarata folytán csöndesen elhunyt.

Az Istenben boldogult drága halott földi maradványai 1903. április hó 23-án d. u. fél 4 órakor fog Török Gábor-utca 19. sz. házból a helybeli közsirkertben örök nyugalomra helyeztetni, mely vég-tisztességtételre az elhunyt rokonai, ismerős és jóbarátai szomorúan meg-ni-vatnak.

Arad, 1903. április 21.

Legyen a hant könnyű kiszemelt porai felett!

Havas Lipót és neje
Stolz Regina,
gyermekai.

Matyasy Zoltán és neje
szül. Havas Mariska,
Szalay Gyula és neje
szül. Havas Regina,
Kovaly Márton és neje
szül. Havas Katalin,
Havas Károly,
Havas Dező,
unokái.

Csutak Károly első temetés-rendező Intézet. Entreprise des pompes funébres. Szt.-Margit részvényt. Aradon.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-nál

orvosilag első helyen ajánlva.

Fessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —

Fordította: Ritt Gyula.

(Folytatás.)

HARMADIK FEJEZET.

Egyhanguan folytak a napok. A grófnő csak az étkezés ideje alatt látta férjét. Az ebédhez rendszeren Durois igazgató, Gramont lelkész, a főerdész vagy Fleury doktor is meg-voltak hiva, ki hetenként többször benézett az alenconi kastélyba. A társalgás általános érdekű vagy üzleti dolgok körül folyt, úgy hogy a grófnőnek ritkán volt alkalmja a szórakozásban részt venni. Ebéd után a gróf azonnal visszavonult szobájába, vagy az igazgatóval kiment a pajtába, az istállóba, vagy a földekre. Fleury doktor és Gramont lelkész egy kis ideig még ott maradtak, hogy szórakoztassák a grófnőt, de aztán ők is elmentek és a grófnő ismét egyedül maradt.

A kastély csendje, a pompás park magánya az első napokban jó hatást gyakoroltak reá. Izgatott kedélye lecsendesedett, lelkébe bé-kesség költözött és szíve remélte, házasságá-nak első boldog napjai újra vissza fognak térni. Ha Renéevel találkozott, nyájasan, csaknem alá-zatosan jött eléje. — Szemében néma kérelem feküdt, egy kis szeretetért, egy barátságos szó-ért, bocsánatért azért a hibáért, mit nem ő kö-vetett el. Ugy tetszett, mintha Renée gróf ar-cán néha ki is gyulna az öröm és barátságos mosoly, de ez hirtelen-muló fénye volt a régi boldogságnak. Haragját, megaláztatását és fáj-dalmát, a kifogástalan világi udvarias viselke-dése alá rejtette.

A fiatal asszony nem panaszkodott; türt,

remélt még ki nem fáradt a mellőztetésben, aztán az ő szívébe is büszkeség költözött. Ha étkeztek, mint két idegen ültek egymással szemben. A szolgáltag szervirozott, ők hallgatag étkeztek és némán váltak el egymástól. Egymás iránti hidegségük nem kerülte ki senki figyelmét. Hamar észrevette ezt a külön-állást a doktor és a lelkész is, kiknek kínossá kezdet válni az egyhangu, csendes ebéd. Mi-dőn egy ilyen egyhangu ebédéről hazatérőben voltak, nem tudták már visszatartani gondolataikat.

— A grófnő beteg lesz. . . igen, ő már most is beteg! — kiáltott fel az orvos. — A manó tudja. . . bocsásson meg kedves kolléga, szót a lélek orvosához, — de én nem tudom, mi merült fel e két ember között. Valószínűleg sem-mi, valami tévedés vagy pletykaság! Az ilyen életet nem sokáig viszi a grófnő. Elfonyad, el-hervad, mint egy virág, mely nélküli a leve-gő és a nap éltető hatását.

— Én már megpróbáltam azt, amin ön most gondolkozik, — felelt a lelkész komolyan, — de nem vezetett eredményre. A gróf felelet nélkül ha yott. Nem tudom, hogyan fogadna a grófnő? . . .

— Tegye meg, kísérelje meg, kedves kol-léga, — kiáltott fel élénken az orvos. — A legközelebbi alkalommal én a gróffal fogok be-szélni. Tennünk kell valamit, mert elleneset-ben mind a ketten elpusztulnak, pedig igazán kár volna értök.

— Onnek igaza van doktor. Tenni kell és gyorsan.

Barátságosan rázták meg egymás jobbát a beszélgetés után és elváltak. Az öreg lelkész lecsüggesztett fejjel azon gondolkozva haladt a paplak felé, hogy mint fogja az utat, a dacos és büszke grófnő szívéhez megtalálni.

A legközelebbi vasárnap, miuon a lelkész a kastély kápolnájába belépett, a grófi imapad-ban észrevette a grófnő karcsu, mély feketébe öltözött alakját. Szeméből annyi bánat, oly mély esdeklő tekintet sugárzott, hogy az öreg lel-kész batártalan szánalmat érzett szívében, a szerencsétlen asszony iránt.

Tengernyi fájdalom, bánat, kétségbeesés és szomorúság honolt abban a zavaros tekin-tetben, a halvány keskeny arcon és lesóványo-dott finom gyöngéd alkaton . . .

Akaratlanul jöttek a szavak a lelkész aj-kára.

— A mélyből fohászokodom hozzád, oh ha-talmas Isten! Fordítsd felém jóságos tekinte-ted és hallgasd meg jámbor szolgád könyörgő szavát. Nagy a te hatalmad és végtelen a te jóságod a megtévedt és csalódott emberi szí-vekhez.

E szavakra, mélyen lehajtotta fejét a fia-tal grófnő. S midőn a lelkész tovább beszélt remegő ajkakkal, a szűkségről, a szívek keser-véről; a dac és büszkeségtől, mely nem akar meghajolni, a szívről, mely nem ismeri a bizal-mat; halkán felsóhajtott, szép arcát kezeibe rej-tette, térdre esett az imapadban és keservesen zokogott.

Es a lelkész tovább beszélt a hitről a vi-gaszról, a bizalom és szeretetről.

— Kérjete és meg fog adatni! Keresse-tek és találni fogtok! Kopogjatok és be lesztek bocsájtva! Ne csüggedjete a kérésben, mert megadatnak nektek. Ne csüggedjete egymás sze-relmének és bizalmának keresésében, szerel-met és bizalmat fogtok találni! Küzdjete le a dac és büszkeséget, a megtört szív nyugalma ujból visszatér, mert aki kér, azt nem lehet elutasítani . . .

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlét 187. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1903. évi április hó 23-án:

A kis herceg.

Operette 3 felvonásban. Irták: Meilhac Henry és Ludovic Halévy. Zenéjét: Charles Lecocq. Fordította: Rákosi Jenő.

SEMÉLYEK:

Parthené	Singhoffer V.	Rózsé, apród	Szilassy J.
Monlandry	Békessy Gy.	Sató Launzak	Pajor Agnes.
Frimusz	Polgár S.	Nanszl	Tóth Lajos.
A hercegnő	Rózsa Lili.	Bernár	Németh J.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

980

Milutinovics Lyubisa és Oszter Nándor urak között fölmerült becsületbeli ügy a mai napon kölcsönös visszavonással, békés uton elintéztetett.

Uj Szt.-Anna, 1903. április 20.

Oszter János s. k. Milatinovics Lyubisa s. k.
Kumer Henrik s. k. Oszter Nándor s. k.

Dr. Kertész Miksa

aradi ügyvéd,

920

ügyvédi-irodáját

1903. évi május hó 1-től

Asztalos Sándor-utca 1. sz. alatti

Ring gyógyszerész ur házába helyezi át.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra

rostált darabos

111

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmertve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállításá-
végett főlnapi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Kérje

ingyen és bérmertve

illusztrált árjegyzékeket,
nely több mint 500 ábrát
tartalmaz

órák, arany-, ezüst-
árakról és zenemű-
ezikkekről.

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz.

(Csehország.)

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal fele-
lőseget

Doboza á 10,
16 és 30 fillér,
mindenütt kap-
ható.

Globus tisztító kivonat
a
legjobb femtisztító szer

Minden kísér-
let után állan-
dóan fogják
használni.

Feltaláló és egyedüli gyáros:

2884

Fritz Schulz jun. Actiengesellschaft, Eger és Leipzig.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

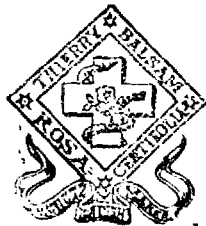

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Fel-
tűnőhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell-
minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszü-
nteti a váladékot, elűzi a fájdalmas köhögést a meg-
gyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően
használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségei-
ben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsasággal
meggyógyítja a gyomorgöröcsét, kölkát és hascsikarást. 5. Gyöngéd
székelést okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lép-
kört és a mélabút és megerősíti az étvágyat és az emésztést. 6. Kitű-
nően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpohadásnál és minden
fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgést és a száj meg gyom-
or rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez min-
den sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott
tagok, fűh, kosz és bőrkütsékek ellen, megszünteti a fejfájást, zugást,
szakgatást, közhényt, fülfájást stb. **Vigyázzni kell mindig a
zöld apáca-védjegyre, mely fent látható!** Legbiztosabb vé-
delem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozatjuk a gyárból,
eredeti karton-dobozokban: bármintve bármely postaiállomásra
Ausztria-Magyarországon 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-
Hercegovinába 4 korona 80 fillér. Kevésbé nem küldjük. Küldés
csak az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerében feltűnőhatatlan két szer sohasem romlik
meg, hanem ellenkezőleg, mentől öregebbek, annál értékesebbekké és
hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik,
minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghoz-
zák a segínyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig; természetesen
sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett
pótszerekhez nyulni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem
forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, meg-
bizható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet min-
den esetre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol
nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismervével megkapni,
ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheker A. Thierry Schutzensel-Apothek in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapesten Török József gyógyszerésznél. Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél
és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712—II.

3 nap alatt meggyógyul

a hnyesófolyás — ha több éves is — sza-
badalmazott tanulmányom által, mely több
évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé-
csi közpórházban s a párisi Hopital-Mydi-
ben vérhajbetegségek osztályán általános
használatban van. Tehetetlenség és éjjeli
magómlés meggyógyítására is feltétlenül
2003. Étrénd, foglalkozás változtatás nél-
kül otthon titokban használható. Haszná-
lati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az
összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII. József-körút 53.

Váradi János

Urás, Arad Hunyady ez előtt Fekete
kutya-utca (a Hunyady kávéház-
zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít min-
denféle órákat, végez e szakmába
vágó műveleteket pontosan 2 évi
jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű
aranyeműt, veszek tört aranyat
és ezüstöt. 699

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMME

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitűn-
tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény.
Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-
get és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsa és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Rozsnyai Mátyas, Tábor Gyula (Gaj) és Voj-
tek Kálmán, gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Voj-
tek és Weisz odrguista uraknál.

Meghívás

az aradi és csanádi egyesült vasutak részvénytársaság
XXII. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában lévő igazgatósági helyiségben, **1903. évi má-
jus hó 23-án délelőtt 11 órakor** fog megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1902. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1902. évre vonatkozó üzleti zárszámadások és mérleg előterjesztése, valamint a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása tárgyában határozathozatal.
4. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyeinek választás utján betöltése.
5. Egy igazgatósági tag választása.
6. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.
7. Esetleges indítványok.

Megjegyzés: Minden részvény egy szavazatra jogosít, a részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a köz-
gyűlés előtt

Aradon: a társaság főpénztáránál;

Budapesten: a „Magyar agrár- és járadékbank“-nál;

Bécsben: „Schoeller & Comp“ uraknál;

Berlinben: „Born & Busse“ uraknál;

M/m. Frankfurtban: „V. Erlanger & Söhne“ uraknál leteendő, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

Aradon, 1903. évi április hó.

az aradi és csanádi egyesült vasutak
részvénytársaság igazgatósága.

Asszonyok és leányok!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testfájás, görcsök, fejfájás, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira“ egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevehető theakeverék (poralakban). Orvosiilag melegen ajánlva. Dr. med. M. Stuttgartban írja a többek közt: „A belsőleg ajánlt gyógytheák közül, egy sereg kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theavegyüleknek adtam előnyt, amely „Amasira“ név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más theát felülmul. stb. — Dr. med. G. Berlinben jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonynál: A gyenge alkotásu, kissé halavány páciens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmúltak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án frissebbnek látszott, mint azelőtt. Életműve elmúlt és most kettő helyett dolgozik. stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felebarátomnak ezen kitünően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.“ stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányai a gyárónál betekintésül le vannak téve. — Amasira ára fél doboz 2 korona, egész doboz 3 korona (2—4 hónapig eltart!) Csupán A. Locher névaláírásával valódi! Egyedüli gyáros: Andr. Locher. Pharmac. Laboratórium, Stuttgart.

Raktárak: Aradon: G. Földes Kelemen, gyógyszerárban, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógyszerárban. 54

Brassay Testvérek

Aradon, Forray-utca.

A tavaszi évadra a legszebb párisi és bécsi tűző-szővetek megérkeztek, kérjük a t. hölgyközönséget becses megrendeléseikkel szerencsételné, ugyiszintén kész tűzők divatos alakban legolcsóbb árakban kaphatók 459

ad. 701—1903.

Hirdetmény.

Werner és Kohut aradi cég a Hajó-utca 1. sz. a. telken egy borszáritó telep felállíthatása iránt telepengedélyért folyamodván, az 1884. XVII. t. cz. 27. szakasza értelmében a telep helyszíni tárgyalására a f. évi április hó 24-én d. u. 5 órája helyett újabb határ időül f. évi május hó 2-ikának d. u. 5 óráját kitűzöm, amelyre az érdekeltek ez uton is meghívotnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszíni és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál f. évi május hó 2-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező s a netáni észrevételek irásban ugyanott, előszóval pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehetők, mert amennyiben ilyenek nem emelhetnének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély ez időzett törvény 30. szakasza rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1903. évi április hó 22.

Sarlot,
tőkapitány.

6—1903. kpv.

Hirdetés.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választókerületben az országgyűlési képviselő választóknak a folyó évben kiigazított és az 1904. évben érvényesül birandó ideiglenes névjegyzéke az újból felvettek és kihagyottak névjegyzékével együtt 1903. évi május hó 5-ik napjától kezdve 25-ig bezárólag a városház tanácsstermében közzsémlekre kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránt irásban benyújtandó kérvények folyó év május hó 5-től 15-ig bezárólag, az ezekre tett észrevételek pedig folyó év május 16-tól 25-ig bezárólag Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtatnak el.

Arad, 1903. évi április hó 15

Institőrés Kálmán,
polgármester.

ARADON, Salacz Gyula-utca 2. Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és belső gummit és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telephon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

Áll 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt 149

kiadó.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Alólirott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy a vb. Schvarcz Sámuel gurahonczai kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—2006. t. a. összeirt 8480 kor. 86 fill. beszerzési és 2844 kor. 36 fill. becsértékű fűszer-, norinbergi- és rövidáru stb. cikkekiből álló raktár, továbbá 1330 kor. beszerzési és 320 kor. becsértékű bolti és depot felszerelési tárgyak ajánlati árverésen eladatnak.

Felhivom ennél fogva a venni szándékozót, hogy a fent kitüntetett becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat irásban, és pedig akár külön az áruraktárra és a berendezési tárgyakra, akár pedig az áruraktárra és felszerelési tárgyakra együttesen f. évi április hó 26. napjának déli 12 órájáig nálam Buttyinban vagy Dr. Mittler Izidor ügyvéd választmányi elnöknel Aradon adják be.

Az eladásra hirdetett árak Gurahonczon (Aradmegye) vannak, s a ki azokat vételi szándékból megtekinteni akarja, a helyszínére szándékoltt kiszállás előtt 1—2 nappal jelentkezhethet levél vagy telefon útján akár nálam Buttyinban, akár pedig Dr. Mittler Izidor ügyvéd urnái Aradon, a hol a leltár már előzőleg betekinthező.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg utáni III. foku bélyegilletéket f. évi május 10-ig kezemhez készpénzben lefizetni; köteles továbbá az áruraktárt, illetve bolti felszerelési tárgyakat ugyancsak május 10-ig átvenni és elszállítani.

Az üzleti helyiségnek f. é. május 10-től leendő esetleges további használata tekintetében velem külön megállapodás lesz létesítendő.

A választmány a beérkezett ajánlatok tárgyában f. évi április hó 27-én d. u. 3 órakor Aradon, választmányi elnök irodájában tartandó ülésen fog határozni, fenntartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani, az árverést azonnal szóbelileg folytatni, esetleg pedig az áruraktárt, illetve felszerelési tárgyakat később megtartandó nyilvános árverésen eladni.

Ha vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne, és különösen ha a vevő a kikötött határidőben a vételárat kifizetni, vagy az árukat átvenni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül az áruraktár, illetve berendezési tárgyak vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az ezennel eladásra hirdetett árak minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Buttyin, 1903. évi április hó 10-én.

Dr. Dénes Jakab,

ügyvéd, mint vb. Schvarcz Sámuel gurahonczai kereskedő csődtömeggondnoka.

!!!Nők és férfiak!!!

Minden időben kapnak pénzt, ha vesznek Kádas-féle sa-ját termésű

„Mokrai bort“

(Orczy-utca 7. szám alatt.)

Pecsenye bor:

Egy liter palaczkban 80 fillér
Ötven liter hordóban 38 korona

Asztali ó-bor:

Egy liter palaczkban 70 fillér
Ötven liter hordóban 33 korona

Asztali uj-bor:

Egy liter palaczkban 60 fillér
Ötven liter hordóban 28 korona

Minden palaczkért 20 fillér biztosíték kívántatik. 921

Nagyérdemű

Hölgyközönség

figyelmébe!

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívni

Aradon,

Aradi Első Takarékpénztár

házában (a Fehér Kereszt-száloda mellett) fenálló

női

divat-termünkre

hol mindennemű

Costumeket,

kabátokat,

teljes öltönyöket

és minden e szakmába vágó dolgot gyorsan és a legújabb divat szerint jutányosan készitünk. Továbbá egy külön guverirozó és plissirozó gépet állítottunk fel, hol bármely szélességre guverirozást és plissirozást is elvállalunk. Végül van szerencsénk a n. é. hölgyközönségnek tudomására adni, hogy egy 572

szabászati tanfolyamot

nyitottunk, hol növendékeket műtermünkben, valamint saját lakásukon a lehető legjobb kiképzésre elfogadunk.

Vállalatunkat nagysád pártfogásába ajánlva, maradtunk kiváló tisztelettel

Szeltmann és Hanzli,

női szabók.

Kedvező alkalom olcsó és jó birtok vételhez.

Birtok eladás.

Egy nemesi birtok Biharmegyében, Nagyváradhoz közel 7609 hold, melyből fele szántó, másik fele erdő, legelő és kaszáló.

Egy emeletes uri lak 24 szobával, hozzátartozó cseléd-lakkal, szép gazdasági épületekkel, nagy fundus instructissal és minden hozzátartozóval örök áron eladó 750.000 frtért! 400.009 frt átvehető teher olcsó kamattal törlesztésre.

Egy nemesi birtok Biharmegyében közel Nagyváradhoz 16000 cat. hold egy tagban elsőrendű föld, szép uri lakkal, gazdasági épületekkel. Ara 420.000 frt.

Készpénz fele szükségeltetik, a másik fele maradhat törlesztésre. A birtok bérbe van adva jelenleg, 17,000 frtért és összes adót, javításokat bérlő fizeti.

Egy nemesi birtok Bánátban, Temesvár közelében 3600 cat. hold egy tagban, szép uri lakkal, gazd. épületekkel 3000 hold szántó, a többi kaszáló és legelő egy darab erdő. Ezen birtokot jelenleg maga a tulajdonos műveli. A birtok vízmentes, vasuti állomással bir. Ara 300 frt holdankint mindenestől. Vételhez fele készpénz kell, a fele maradhat törlesztésre.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Arad közelében igen jó kisebb birtokok vannak nálam eladásra előjegyezve és igen jutányos árban kaphatók.

Ház eladás.

Nagy bérházak, üzlethelyiségekkel lakásokkal, modern berendezéssel, fürdőszobákkal, villanyvilágítással, stb. jutányos árban vehetők és megjegyzendő, hogy ezen házak bármelyike 6—7% kamatot tisztán meghoz, a mit be is lehet bizonyítani. Ezen házak több évig adómentesek.

Továbbá ajánlhatok 3—4 uri házat, melyek 6—10 szobás lakással birnak, a legmodernebb és legelegánsabb stylus szerint épültek, fürdőszobával, villanyvilágítással, parketirozva, stb. szép udvarral és kerttel.

Jutányos árban adatnak el, jó fizetési feltételek mellett.

Vannak kisebb modern házak is kerttel, lakásokkal s minden hozzátartozóval, megvehető 4—6000 frtért és 7—8000 frtért, kedvező fizetési feltételek mellett.

Annál is ajánlatosabb egy ily vétel, mert sokkal többet jövedelmez a pénz, mint a takaréokban és a mellett biztos, nem sikkasztja senki el.

Bővebb felvilágosítást nyújt:

Rosenberg Károly,

Eötvös-utca 12. sz.

899

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi ipartestület épületének kibővítése és az ezzel kapcsolatos átalakítási munkák biztosítására f. hó 29-én délelőtt 3 órakor az ipartestület nagytermében írásbeli zárt árlejtés fog tartatni, a midőn a beérkezett zárt ajánlatok felett az ipartestület előjárósága fog dönteni az alábbi pontok figyelembe vételével:

1. A munkálatok a következő szakonként adatnak ki:

a) Bontás, föld. kőműves és elhelyező munkák, b) ács-munka, c) Vasfedélszerkezeti munka, d) kőfaragó munka, e) bádigos munka, f) asztalos, g) lakatos, h) mázoló, i) üveges, k) szobafestő, l) burkolati és m) vízvezetési és csatornázási munkák.

2. Pályázni csak minden egyes szakra külön-külön lelet, több csoportot egybefoglaló vagy az egész munkára beadott öszletes ajánlatok tárgyalás alá nem vétetnek.

3. Csakis aradi képesített iparosok pályázhatnak, kik lepecsételt zárt ajánlataikat a fentjelzett határidő előtt beadják az ipartestület pénztárnokánál (ipartestületi iroda) elkésve érkezett ajánlatok figyelembe vehetők nem lesznek.

4. A testületi közgyűlés határozata folytán biztosíték előleges letétele nem kívántatik, az 5 százalékot kitevő óvadék a kereseti összegekből fog levonatni, ugyanazért figyelmeztetjük az érdeklődő iparosokat, hogy csakis vállalatképes egyének pályázzanak.

5. A munkálatokra vonatkozó tervek és költségvetés Szántay Lajos műépítész irodájában (Aulich Lajos-utca I. szám) betekintheők, a hol egyszersmind a kellő felvilágosítás mindenkinnek megadatik.

Aradon, 1903. április hó 22-én.

982

Az ipartestület építési bizottságának határozatából:

Kiss Ferencz,

titkár.

Berán Antal,

elnök.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

15358—1903. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomás helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérművek, botok, nap-

ernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson 2. évi április hó
Debreczen 28-án d. u. 2 óra
Budapest, 1903. évi márczius hó
31-én.

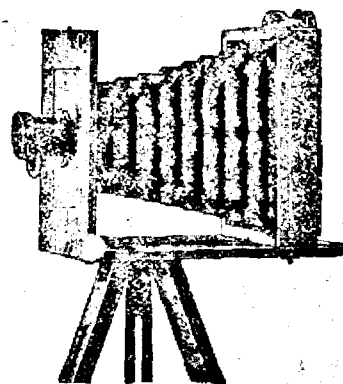
Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

AZ

Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesitem, hogy a tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait ez idén tetemesen leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkekt nem postán hozatja, hanem nálam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmentesen.

Minden egyes gépért vagy cikksért teljes jótállást vállalok.

BLOCH H.

fénykép-cikkek raktára.

768

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világba elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt, májfoltot, bőrrakát (mitesser) és minden arcztisztítást. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az ezen készítmények valódiak, a melyek szimorcs védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

42

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátiván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebese: Zangeri Gyula, Berzován: Szokoló Sándor, Cs. Apátván: Bonomi Antal, Cs. Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: ifj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonozon: Molnar István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schögl Pál, Kun Agótán: Fojos Lajos, Kúrticson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúszán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmagyon: Hanzros Adám, Nagy-Zerindén: Vály Géza, Ó-Pecskán: Rókcsin János, Pankótán: Posovitz Gusztáv, Pityarosan: Szabados József, Székudvaron: Prohm D. Traugott, St.-mándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlaken: Hauszler Sándor, Tauczon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Gáza urak gyógyszerárakban.

NEUMANN M.

férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

esész. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1509

Hérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

2 Seyfert-féle

teljes jó karban levő billiárd, ugy-szintén teljes kávéházi berende-zés egészben, vagy darabonként olcsón eladó Földes Kelemen gyógy-szerésznél. Ugyanott több kisebb és nagyobb üzlethelyiség kiadó. 964

A gurahonczy

műmárványgyárban ügyes szob-rász, gipszmodellek készítésénél két heti alkalmazást kaphat. 971

Tíz év óta fenálló

lakatos műhely kiadó. Bővebbet: Erzsébet-körút 22. 978

Csak kevés ideig

használt elsőrendűleg dolgozott tel-jes férliszoba berendezés fél árban kapható Andrássy-tér 21. sz. üz-lethelyiségben. — Ugyanott még csak néhány napig selejtezett bu-torok minden árért kaphatók. 965

Medgyesegyházán

egy szép lakóház, üzlettel együtt azonnal örök áron eladó. Czim a kiadóhivatalban. 976

Nyaraló

Kuviban, Gyórok mellett, 6 szo-bából álló lakás butorral, 500□-öi termőképes szőlővel eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Aradon, Fá-bián-utca 6. I. emelet, ajtó 3. 977

Kápolna-utca 8/b. alatt

5 parkettirozott szobából álló külön lakás — villany és vízvezetési be-rendezéssel — istálló, kocsiszin és egyéb hozzávalóval, esetleg bor-pinczével is azonnal kiadó. 981

Egy kis belterjes gazdaság

falun, megvételre kerestetik. Ára lehet 4—5000 korona, melyből 1000 esetleg 2000 korona azonnal kész-pénzben kifizetettik. Vevő megki-vánja, hogy ház, gyümölcsös és ve-teményes kertből álljon ez az in-gatlan. Ajánlatokat „Gazdaság” je-alatt a kiadóhivatal továbbít.

KINTZLER ZOLTÁN

Cronometer műorás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

diplomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arckép, táj- és genréképek művészi kivitelben való megfestését. 588

Vázlatok és költségvetések kiváratra készítettnek.

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyentisztelt ve-vőim és a n. é. közönség szíves figyelmét, hogy 855

színes bőr különlegességeim a tavaszi időnyre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikkesebb divat szetint pontosan eszközölk.

Seelinger M. Andor

uri és női minta czipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy mas esetben feleslegessé váló butorokat po-tom áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat a legelőlegmagasabb árban.

Kiváratra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 405

KISS GYULA

épület és műbutor asztalos

Aradon, Csernovics Péter utca 16.

Elvállal minden az épület és műbutor-asztalos szakmába vá-gó munkákat, u. m.: épület-asz-talos munkát, portálokat, bolt- és irodai berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a leg-egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig és legjutányosabb ár-ban. 818

Vidéki megrendelések pontosan esz-közöltetnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Muzslai Gyula

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos áron készít legújabb di-vatu és remek szabásu

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből. 445

Levelezőlap általi megkeresésre házhoz jövök.

Zálogczédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mel-lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételtek folytán legol-csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Ifj. Kállay Nándor

építészeti vállalkozó

Arad, Kossuth-utca 49. sz.

Van szerencsém szíves tudomá-sára hozni, hogy az építészeti terén előforduló mindennemű

építkezéseket,

tervek készítését a legjutányosabb árak mellett elfogadok helyben és vidéken.

A t. közönség szíves pártfogá-sát tisztelettel kéri

416

Ifj. Kállay Nándor.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruhaza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.